РЕШЕНИЕ (ЕС) 2020/1814 НА КОМИСИЯТА

от 28 юни 2019 година

относно Държавна помощ SA.33846 — (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP), приведена в действие от Финландия в полза на Helsingin Bussiliikenne Oy

(нотифицирано под номер C(2019)3152)

(само текстовете на фински и шведски език са автентични)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за създаване на Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

като взе предвид решението, с което Комисията откри процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз ([1]),

след като прикани заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с посочените по-горе разпоредби ([2]) и като взе предвид техните мнения,

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

(1) На 31 октомври 2011 г. Nobina Sverige AB и Nobina Finland Oy подадоха жалба до Комисията, в която твърдяха, че Финландия е предоставила неправомерна помощ на Helsingin Bussiliikenne Oy (наричано по-долу „HelB“). На 15 ноември 2011 г. Nobina AB — дружеството майка на Nobina Sverige AB и Nobina Finland Oy — се присъедини към жалбата. Nobina Sverige AB, Nobina Finland Oy и Nobina AB заедно са наричани по-долу „жалбоподателите“. Жалбоподателите предоставиха допълнителна информация на 12 декември 2011 г., 27 февруари 2012 г., 4 април 2012 г., 21 юни 2012 г. и 4 септември 2012 г.

(2) Жалбата заедно с искането на Комисията за информация на английски език бяха изпратени на Финландия за предоставяне на мнения на 22 ноември 2011 г. Преводът на фински език на жалбата беше изпратен на Финландия на 1 февруари 2012 г. Мненията на Финландия бяха предоставени заедно с допълнителна информация с писмо от 28 февруари 2012 г.

(3) Мненията на Финландия по жалбата бяха изпратени на жалбоподателите с писмо от 31 май 2012 г. Мненията на жалбоподателите бяха предоставени на 27 юли 2012 г. Финландия предостави допълнителна информация на 28 септември 2012 г.

(4) С писмо от 31 октомври 2012 г. Комисията изпрати на Финландия мненията на жалбоподателите, получени на 27 юли 2012 г., и поиска допълнителна информация. Финландия предостави исканата информация на 3 януари 2013 г., както и на 7 и 12 февруари 2013 г. Освен това Финландия предостави допълнителна информация по електронната поща на 16 май 2013 г.

(5) На 17 май 2013 г. се проведе среща с финландските органи, след която Комисията поиска допълнителна информация по електронната поща на 24 май 2013 г. Финландия предостави исканата информация на 31 май 2013 г. и на 3, 7 и 10 юни 2013 г.

(6) Комисията поиска допълнителна информация по електронната поща на 24 октомври 2013 г. и с писмо от 6 ноември 2013 г., а Финландия отговори съответно на 8 ноември 2013 г. и на 31 януари 2014 г.

([1]) Решение C(2015) 80 final на Комисията от 16 януари 2015 г. (ОВ 2015/C 116/2015, 10.4.2015 г., стр. 22).

([2]) Вж. бележка под линия 1.

(7) Комисията поиска допълнителна информация по електронната поща на 27 февруари 2014 г. и 3 април 2014 г., като Финландия отговори с електронни съобщения съответно от 5 март 2014 г. и 11 април 2014 г.

(8) Службите на Комисията се срещнаха с жалбоподателите и техните законни представители на 29 януари 2014 г. и 14 октомври 2014 г.

(9) С писмо от 16 януари 2015 г. Комисията уведоми Финландия, че е взела решение да открие процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-долу „ДФЕС“), по отношение на предполагаемата помощ (наричано по-долу „решението за откриване на процедурата“).

(10) Решението за откриване на процедурата беше публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* ([3]). Комисията прикани заинтересованите страни да представят своите мнения относно мерките, посочени в решението за откриване на процедурата.

(11) Финландия представи мненията си относно решението за откриване на процедурата на 18 март 2015 г., 18 юни 2015 г. и 6 ноември 2015 г.

(12) На 8 май 2015 г. Комисията получи мненията на жалбоподателите и ги препрати на 20 май 2015 г. на Финландия, на която бе дадена възможност да реагира. Финландия отговори на мненията на жалбоподателите с писма от 12 август 2015 г. и 10 септември 2015 г.

(13) Комисията поиска допълнителна информация от Финландия на 27 май 2016 г., 15 септември 2016 г., 13 октомври 2016 г. и 21 декември 2016 г. Финландия отговори на 23 юни 2016 г., 2 септември 2016 г., 24 октомври 2016 г., 26 октомври 2016 г., 8 декември 2016 г. и 13 януари 2017 г.

(14) На 16 февруари 2017 г. Комисията проведе среща с жалбоподателите и техните законни представители.

(15) Комисията поиска от Финландия допълнителна информация на 31 октомври 2017 г. и на 21 декември 2017 г. Финландия отговори на 9 ноември 2017 г. и 16 февруари 2018 г.

(16) На 19 март 2018 г. Комисията се срещна с финландските органи. Финландия представи допълнителни мнения на 10 април 2018 г.

2. **КОНТЕКСТ**

2.1. **Жалбоподателите**

(17) Nobina AB е най-голямото дружество, което предлага автобусни услуги за обществен транспорт в Скандинавския регион, и едно от десетте най-големи дружества за обществен транспорт в Европа, като осъществява дейност в сегментите на регионалния и междурегионалния транспорт. През 2015/2016 г. неговият пазарен дял в сегмента на регионалния транспорт в Скандинавския регион е бил 16 % (изчислен въз основа на броя автобуси). През същия период дружеството е превозило приблизително 377 милиона пътници. През 2015/2016 г. Nobina AB е реализирало печалба след данъчно облагане от приблизително 4 млн. SEK (приблизително 0,4 млн. EUR).

(18) Основният пазар на Nobina AB е Швеция, където то осъществява дейност като Nobina Sverige AB. През 2015/2016 г. продажбите на Nobina AB в Швеция са представлявали приблизително 71 % от общите му продажби, а пазарният му дял в Швеция е бил 30 % (измерен въз основа на броя автобуси). През същия период продажбите на Nobina AB във Финландия, където то осъществява дейност като Nobina Finland Oy, са представлявали приблизително 11 % от общите му продажби, а пазарният му дял във Финландия е бил 19,1 % (измерен въз основа на стойността на услугите).

2.2. **Получателят на помощта**

(19) HelB е създадено на 1 януари 2005 г. чрез придобиването на активите и пасивите на HKL Bussilikenne — самостоятелна стопанска единица на град Хелзинки (наричан по-долу „градът“) — от притежаваното от града транспортно дружество Suomen Turistiauto Oy (наричано по-долу „STA“), което след това е променило името си на HelB. HelB е обслужвало автобусни линии в района на Хелзинки и е предлагало чартърен транспорт и услуги по лизинг на автобуси. Към момента на решението за откриване на процедурата то е разполагало с парк от приблизително 380 автобуса.

(20) HKL Bussiikenne е създадено през 1995 г. чрез обособяване в дружество на отдела за транспортни служби на града. Ключовите показатели за финансовото състояние на HKL Bussiikenne преди придобиването му от STA са представени в таблица 1 по-долу.

([3]) Вж. бележка под линия 1.

Таблица 1

Ключови показатели за HKL Bussiikenne (в хиляди евро)

	1999 г.	2000 г.	2001 г.	2002 г.	2003 г.	2004 г.
Нетен оборот	49 490	49 612	51 936	53 759	58 129	62 863
Оперативна печалба	1 724	512	-917	- 1 095	-35	447
Резултат преди бюджетни кредити и данъци	-374	- 1 533	- 3 036	- 3 144	- 1 738	- 1 086

Източник: Финансови отчети на HKL Bussilikenne

(21) STA е било частно дружество с ограничена отговорност, собственост на града, което е предоставяло транспортни услуги. Ключовите показатели за финансовото състояние на STA, преди то да придобие HKL Bussiikenne и името му да бъде променено на HelB, са представени в таблица 2 по-долу.

Таблица 2

Ключови показатели за STA (в хиляди евро)

	1999 г.	2000 г.	2001 г.	2002 г.	2003 г.	2004 г.
Нетен оборот	29 460	32 187	34 069	29 921	29 511	25 674
Оперативна печалба	-777	-624	- 1 139	- 2 334	- 2 892	- 2 546
Резултат преди бюджетни кредити и данъци	- 1 109	- 1 085	- 1 638	- 2 366	- 3 220	- 2 833

Източник: Финансови отчети на STA

(22) HelB е било 100 % собственост на града до декември 2015 г. Ключовите показатели за финансовото състояние на HelB през периода 2005—2014 г. са представени в таблица 3 по-долу.

Таблица 3

Ключови показатели за HelB (в хиляди евро)

	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
Нетен оборот	85 134	88 169	90 194	91 913	98 164	93 641	91 506	99 407	89 943	80 696
Оперативна печалба	- 2 214	- 1 590	- 2 399	- 8 470	- 4 319	- 3 621	- 6 136	- 1 941	- 1 511	- 4 498
Резултат преди бюджетни кредити и данъци	- 2 842	- 2 321	- 2 231	- 7 505	- 3 768	- 3 308	- 6 123	- 1 845	111	- 7 031

Източник: Финансови отчети на HelB

(23) На 14 декември 2015 г. HelB е продадено ([4]) на частния автобусен оператор Viikin Linja Oy (наричан по-долу „купувачът“), конкурент на жалбоподателите и най-големия автобусен оператор във Финландия, който принадлежи към групата Koiviston Auto Group (наричана по-долу „KAG“). Пазарният дял на KAG във Финландия през 2016 г. се изчислява на 21,9 % (въз основа на стойността на услугите), а печалбата на групата след данъчно облагане е била 3,8 млн. EUR.

([4]) За подробности относно сделката вж. съображения 45—49.

2.3. **Местният транспортен пазар в района на Хелзинки**

(24) Местните автобусни транспортни услуги в Хелзинки са били предложени на търг за първи път през 1998 г. ([5]) Отговорността за планирането на обществения транспорт и за закупуването на обществени транспортни услуги в метрополния район на Хелзинки, включително в града, е на Регионалния транспортен орган на Хелзинки.

(25) Освен HelB съществуват редица дружества, които осъществяват дейност в района на Хелзинки, по-специално Nobina Finland Oy и Veolia Transport Finland Oy. Изчислените процентни стойности на пазарните дялове на автобусните оператори на местния транспортен пазар в Хелзинки за всяка година са представени в таблицата по-долу.

Таблица 4

Пазарен дял от местния транспорт в Хелзинки на оператор в % (линия/km) към 1 януари всяка година

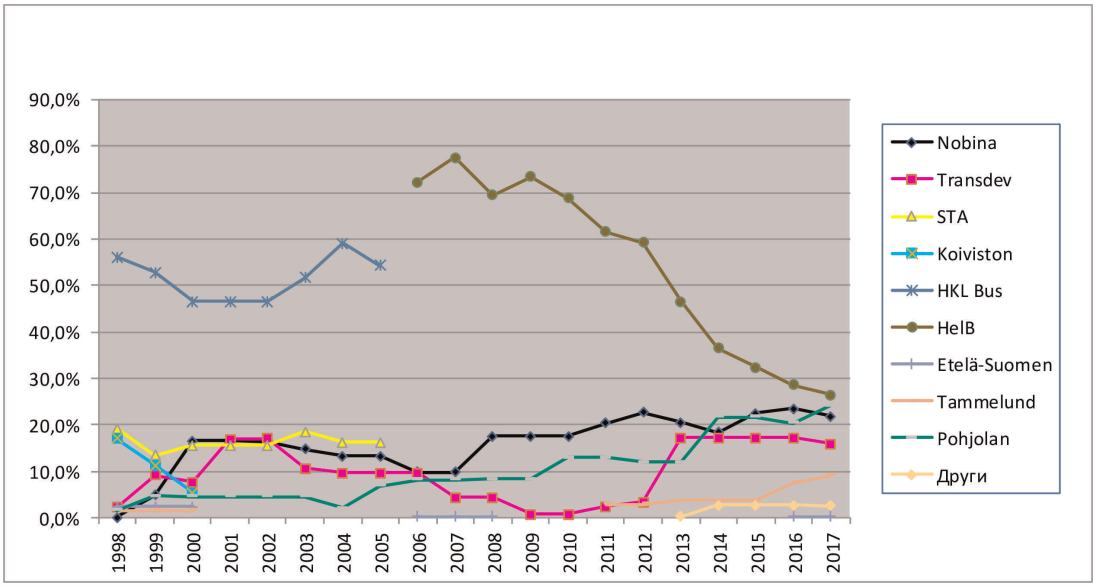

Източник: Nobina

3. **ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ**

3.1. **Заемът за оборудване от 2002 г.**

(26) На 6 май 2002 г. градът е предоставил на HKL Bussiikenne заем за оборудване в размер на 14,5 млн. EUR за финансиране на закупуването на оборудване за автобусния транспорт. Заемът е отпуснат, както следва: 13 млн. EUR на 24 май 2002 г., 1 млн. EUR на 31 август 2002 г. и 0,5 млн. EUR на 30 септември 2002 г. Срокът на заема е бил 12 години с гратисен период от две години. Лихвеният процент е бил равен на 12-месечния EURIBOR плюс марж от 0,05 %. Градът е можел да променя лихвения процент на всеки пет години след първото отпускане на заема, т.е. на 24 май 2007 г. и на 24 май 2012 г. Лихвата е била дължима на 31 декември всяка година, считано от 2002 г., а главницата е трябвало да се погасява ежегодно на 12 равни вноски, считано от 31 декември 2004 г. По заема не е имало никакво обезпечение.

(27) На 1 януари 2005 г. HelB е поело заема за оборудване при същите условия, при които е бил отпуснат на HKL Bussiliikenne, с изключение на това, че през 2005 и 2006 г. не е трябвало да бъдат платени никакви погасителни вноски.

(28) На 1 октомври 2007 г. градът решава да удължи срока за връщане на заема за оборудване до 31 декември 2023 г. (т.е. с осем години в сравнение с първоначалния график).

(29) HelB е изплатило лихвите и 3,8 млн. EUR от главницата по заема за оборудване. На 13 януари 2016 г. градът е освободил HelB ([6]) от задължението да върне неизплатената главница по заема, т.е. 10,7 млн. EUR. Това се е случило, след като стопанската дейност на HelB, заедно с неговото фирмено наименование Helsingin Bussilikenne, е била продадена на Viikin Linja Oy (вж. съображения 45—49).

([5]) Регионалният автобусен транспорт е бил отворен за първи път за конкуренция в района на Хелзинки (включително Еспоо и Вантаа) през 1994 г. Местният пазар за автобусен транспорт включва само Хелзинки, но не и Еспоо и Вантаа.

([6]) По това време HelB вече е било променило името си на Helsingin kaupungin Linja – auttoiminta Oy (вж. съображение 47).

3.2. **Заемът за капитал от 2005 г.**

(30) На 1 януари 2005 г., при създаването си, HelB е поело следните задължения от HKL Bussiikenne и STA:

а) „заем за учредяване“, отпуснат от града през 1994 г., в размер на 16,3 млн. EUR, от които 12,3 млн. EUR са фигурирали като неизплатени в счетоводния баланс на HKL Bussiikenne към 31 декември 2004 г. (основните условия на „заема за учредяване“ са били: лихвен процент 9 %, срок 25 години, без обезпечение);

б) задължение на STA, произтичащо от първоначална капиталова инвестиция на града в HKL Bussilikenne, от което 3,6 млн. EUR остатъчно салдо към 31 декември 2004 г.

Градът е решил да рефинансира тези задължения, като ги конвертира в заем за капитал на обща стойност 15 893 700,37 EUR (на 31 декември 2004 г. той е конвертирал неизплатената част от „заема за учредяване“ в размер на 12 255 223,50 EUR, а на 18 април 2006 г. е конвертирал задължението на STA в размер на 3 638 476,87 EUR).

(31) Лихвеният процент по заема за капитал е бил 6 %. Този заем е подлежал на връщане само ако и доколкото акционерният капитал и другите неподлежащи на разпределение позиции в счетоводния баланс са били напълно покрити. С други думи, докато през дадена финансова година дружеството генерира загуби или не генерира такава печалба, която заедно със сумата на заемите за капитал да превиши натрупаните загуби, заемът за капитал не е трябвало да бъде изплащан. Неизплатената лихва е била капитализирана. Заемът е бил подчинен на всички други дългове, по него не е имало никакво обезпечение и е бил безсрочен.

(32) Заемът за капитал не е бил изплатен (нито главницата, нито лихвата). След откриването на официалната процедура по разследване на 11 декември 2015 г. градът го е конвертирал в собствен капитал на HelB.

3.3. **Заемът за капитал от 2011 г.**

(33) На 31 януари 2011 г. градът е отпуснал на HelB втори заем за капитал в размер на 5,8 млн. EUR при същите условия като заема за капитал от 2005 г. По-специално заемът за капитал от 2011 г. също е подлежал на връщане само ако HelB генерира достатъчно печалби, бил е подчинен, по него не е имало никакво обезпечение и е бил безсрочен. Заемът е бил използван за гарантиране на ликвидността на HelB.

(34) Заемът за капитал от 2011 г. също не е бил изплатен и след откриването на официалната процедура по разследване на 11 декември 2015 г. градът го е конвертирал в собствен капитал на HelB.

3.4. **Заемът за капитал от 2012 г.**

(35) На 23 май 2012 г. градът е отпуснал на HelB третия заем за капитал в размер на 8 млн. EUR при същите условия като заемите за капитал от 2005 г. и 2011 г.

(36) Заемът за капитал от 2012 г. също не е бил изплатен и след откриването на официалната процедура по разследване на 11 декември 2015 г. градът го е конвертирал в собствен капитал на HelB.

3.5. **Други мерки**

(37) В настоящото решение не се разглежда конвертирането в собствен капитал на заемите от 2005, 2011 и 2012 г., което е извършено след откриването на официалната процедура по разследване. Настоящото решение не засяга оценката на тези последващи мерки.

(38) В настоящото решение не се разглеждат мерките, отнасящи се до депо Ruskeasuo (наричано по-долу „депото“) — автобусното депо, намиращо се в метрополния район на Хелзинки. Тези мерки бяха описани в съображения 38—46 от решението за откриване на процедурата. Комисията реши да остави процедурата открита за тези мерки.

4. РЕШЕНИЕТО НА КОМИСИЯТА ЗА ОТКРИВАНЕ НА ОФИЦИАЛНА ПРОЦЕДУРА ПО РАЗСЛЕДВАНЕ

(39) В решението за откриване на процедурата Комисията изрази съмнения дали лихвеният процент по заема за оборудване от 2002 г. е бил в съответствие с пазарните условия, като се има предвид, че е отразявал лихвения процент, който самият град е получил за заема си на пазара, без да се взема предвид затрудненото финансово положение на получателя.

(40) Комисията счете, че един рационален частен инвеститор би извършил оценка на кредитоспособността на HKL Bussiikenne, преди да му бъде предоставен заем, за да се гарантира способността на дружеството да изплати дълга. Освен това Комисията счете, че дори и ако HKL Bussiikenne по това време е било стопанска единица на града, то все пак е било ангажирано с предоставянето на транспортни услуги на пазара и следва да се счита за икономически оператор, а не просто за придатък към публичната администрация. Следователно предоставянето на заема за оборудване от 2002 г. не може да се разглежда като чисто вътрешна договореност. Освен това според Комисията липсата на обезпечение не изглежда да е била правилно отразена в лихвения процент, определен по заема.

(41) Що се отнася до заема от 2005 г., Комисията счете, че преди да се създаде ново дружество правоприемник (т.е. HelB) и да му се предостави заем за капитал в размер на 15,9 млн. EUR, един търсещ печалба частен инвеститор би обмислил дали ликвидацията на HKL Bussilikenne и STA е била за предпочитане от икономическа гледна точка с оглед на финансовите показатели на HKL Bussilikenne и STA преди прехвърлянето на стопанската дейност към HelB. Комисията също така изрази съмнения дали разумен частен инвеститор би предоставил на HelB заем за капитал през 2005 г. при лихвен процент от 6 % без обезпечение с оглед на финансовото положение и на двата предшественика на HelB и като се има предвид състоянието на местния пазар на автобусни превози по това време. В допълнение към това Комисията отбеляза, че предоставените от Финландия примери за отпуснати на други дружества капиталови заеми не са напълно сравними със заема за капитал от 2005 г.

(42) Що се отнася до заема за капитал от 2011 г., Комисията изрази съмнения относно съответствието му с пазарните условия, като се има предвид затрудненото финансово положение на HelB (значителни загуби, отрицателен собствен капитал). Комисията стигна до предварителното заключение, че един рационален частен инвеститор не би предоставил на HelB заема за капитал при лихва от 6 %. Освен това, тъй като заемът за капитал от 2005 г. не е бил изплатен, Комисията счете за съмнително, че пазарен инвеститор би инвестирал отново под формата на втори заем за капитал.

(43) Комисията също така имаше съмнения дали заемът за капитал от 2012 г. може да се счита в съответствие с пазарните условия, като се има предвид още по-лошото финансово положение на HelB, отколкото при предоставянето на заема за капитал от 2011 г. Комисията счете за съмнително един пазарен инвеститор да инвестира в губещо предприятие за трети пореден път.

(44) Поради това Комисията реши да открие процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от ДФЕС.

5. ПРОДАЖБА НА HELB СЛЕД ОТКРИВАНЕТО НА ОФИЦИАЛНАТА ПРОЦЕДУРА ПО РАЗСЛЕДВАНЕ

(45) Както е посочено в съображение 23, на 14 декември 2015 г. HelB е било продадено на купувача Viikin Linja Oy (KAG), а продажбата е влязла в сила на 31 декември 2015 г. Не е бил организиран публичен търг. Според Финландия градът се е свързал с няколко потенциални купувачи, т.е. автобусни оператори, които извършват дейност на пазара във Финландия и в чужбина, и единствената оферта е дошла от Viikin Linja Oy.

(46) Договорената продажна цена е била 24 210 193 EUR. Документите по сделката са включвали също така разпоредба за цялостно компенсиране на купувача в случай на иск за възстановяване на държавна помощ, а част от продажната цена в размер на 1 879 766 EUR е била депозирана в доверителна сметка. Уговорката за доверителна сметка е в сила до постигането на окончателно решение по настоящото дело за държавна помощ или най-късно до 31 декември 2022 г. Освен това е договорено в договора за продажбата да бъде включена клауза за механизъм за допълнително плащане според резултатите, съгласно която купувачът се ангажира да плати бонус на продавача по същата доверителна сметка, ако предварително договорените нива на печалба бъдат превишени ([7]). Механизмът за допълнително плащане според резултатите е в сила за периода 2016—2020 г., а бонусите за 2016 и 2017 г. са били изчислени на 2 524 302,19 EUR за 2016 г. и 2 558 068,21 EUR за 2017 г.

(47) В съответствие с условията на договора за продажба, фирменото наименование на HelB — Helsingin Bussiikenne Oy, се поема от купувача Viikin Linja Oy, който след това е променил наименованието си на Helsingin Bussilikenne Oy (наричано по-долу „новото HelB“). Името на старото дружество HelB, собственост на града, е било променено на Helsingin kaupungin Linja-auttoiminta Oy (наричано по-долу „старото HelB“). Въпреки че основната дейност на старото HelB, която е вписана в търговския регистър, не е променяна, старото HelB понастоящем не извършва стопанска дейност и няма активи, с изключение на сумите, които евентуално биха могли да бъдат получени от доверителната сметка и по силата на механизма за допълнително плащане според резултатите, както беше посочено по-горе.

([7]) В съответствие с точка 3.4 от договора за продажба на HelB от 21.9.2015 г., ако през периода 2016—2020 г. печалбата преди лихви, данъци и амортизация (EBITDA) на новото HelB за петте сравними 12-месечни отчетни периода надвишава 4 200 000 EUR (за счетоводен период), тогава за тези счетоводни периоди купувачът се задължава да заплати допълнителна продажна цена. Допълнителната продажна цена ще се равнява на 50 % от сумата, с която EBITDA надвишава горепосочените 4 200 000 EUR.

(48) Обхватът на сделката не е включвал акциите на старото HelB, а по-скоро цялостната му стопанска дейност, и също така старите споразумения на HelB (включително споразумението за транспортни услуги с Регионалния транспортен орган на Хелзинки), поръчки и оферти, персонал, дълготрайни активи и материални запаси, както и нематериални права, необходими за дейността на дружеството, и ангажиментите и задълженията, свързани със споразуменията, поръчките и офертите, персонала, имуществото, нематериалните активи, както и лизинговите и лицензионните договори. Всичките 918 служители на старото HelB са били прехвърлени към новото HelB.

(49) Въпреки това заемът за оборудване и заемите за капитал, предоставени на старото HelB от неговия собственик, град Хелзинки, не са били прехвърлени на новото HelB. Вместо това градът е освободил старото HelB от задължението да върне неизплатената главница по заема за оборудване на 13 януари 2016 г., както е посочено в съображение 29, и е конвертирал неизплатените суми по заемите за капитал ([8]) в собствен капитал на старото HelB на 11 декември 2015 г.

6. **МНЕНИЯ НА ФИНЛАНДИЯ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА**

(50) Според финландските органи оценяваните мерки не включват държавна помощ. Финландия твърди, че градът в качеството си на собственик на HelB (както и на HKL Bussiikenne и STA) е предоставил финансиране на HelB при пазарни условия и срещу възвръщаемост, която би била задоволителна за частен акционер, осъществяващ дейност при преобладаващите пазарни условия.

(51) Финландия твърди, че при създаването на HelB през 2005 г. целта е била да се подобри рентабилността и конкурентоспособността на HelB, както и бъдещото му развитие по такъв начин, че то да може да функционира като печеливш и висококачествен доставчик на услуги за обществен транспорт. Финландия също така изтъква, че мерките следва да се оценяват в контекста на момента, в който те реално са били предоставени. За тази цел Финландия се позовава на своето мнение, представено на 28 февруари 2012 г., което съдържаше списък на лихвените проценти по заемите за капитал, предоставени на други дружества във Финландия през периода 2004—2006 г.

(52) Финландия твърди, че фактът, че резултатите на HelB не са били според очакваното, не се дължи на слабата конкурентоспособност на HelB, което би изисквало стимулиране чрез финансова инжекция, а единствено на изкривеното положение на местния пазар на автобусни превози. Според публично достъпните финансови отчети, и други големи автобусни оператори, осъществяващи дейност в метрополния район на Хелзинки, също са генерирали загуби през периода 2005—2012 г. С оглед на това предприетите от града действия са били много сходни с действията, предприети от частни собственици на предприятия или инвеститори, действително осъществяващи дейност на пазара.

(53) Що се отнася до финансовото положение на HelB, Финландия признава, че то се е влошило с течение на времето и че през периода 2008—2010 г. изглежда е било необходимо да се приложат мерки за подобряване на неговата рентабилност, включително промени в ценовата структура, съкращение на персонала и т.н. В предишните си мнения, т.е. преди решението за откриване на процедурата, Финландия не считаше, че HelB е било предприятие в затруднено положение по смисъла на Насоките на Общността от 2004 г. за държавните помощи за оздравяване и преструктуриране на предприятия в затруднение ([9]) („Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г.“).

6.1. **Наличие на помощ**

(54) Що се отнася до заема за оборудване от 2002 г., предоставен на HKL Bussiikenne, Финландия изтъква отново, че лихвеният процент по заема може да се счита за съответстващ на пазарните условия, главно защото е бил обвързан с пазарния лихвен процент, т.е. 12-месечния EURIBOR.

(55) Освен това Финландия счита, че HKL Bussilikenne вероятно би получило заем при подобни условия от частна финансова институция. Според Финландия кредитоспособността на дружеството HKL Bussilikenne, което е организационна част на града, а не отделно юридическо лице, би била същата като тази на града (т.е. добра). Финландия счита, че лихвеният процент по заема за оборудване е бил определен въз основа на лихвения процент по външните заеми, получени от града на финансовия пазар към дадения момент.

(56) Финландия също така обясни, че заемът за оборудване следва да се счита за чисто вътрешна договореност в рамките на града, тъй като градът и HKL Bussiliikenne са едно и също юридическо лице. Заемът не е имал обезпечение, тъй като е представлявал такава вътрешна договореност.

([8]) С изключение на лихвите по заемите за капитал, защото в съответствие с условията на споразуменията за предоставяне на заемите за капитал лихва не се е дължала, тъй като старото HelB е било на загуба.

([9]) Насоки на общността за държавните помощи за оздравяване и преструктуриране на предприятия в затруднение (ОВ C 244, 1.10.2004 г., стр. 2).

(57) Освен това Финландия изглежда твърди, че ако заемът за оборудване се счете за държавна помощ (противно на мнението на Финландия), той следва да се разглежда като съществуваща помощ преди 1 януари 2005 г., когато HKL Bussilikenne, стопански субект в рамките на града без отделна юридическа правосубектност, е бил наследен от HelB, което е притежавано от града дружество със собствена правосубектност. В подкрепа на своя аргумент Финландия се позовава на писмото на службите на Комисията по предходен случай, при който Комисията установи, че мерките, предоставени в полза на агенции, собственост на общини във Финландия (освобождаване от определени данъци, възстановяването на ДДС и неограничена държавна гаранция, произтичаща от държавната собственост и свързаната с това липса на риск от несъстоятелност), изглежда са представлявали съществуваща помощ по смисъла на член 108, параграф 1 от ДФЕС, тъй като са датирали от времето преди присъединяването на Финландия към Съюза. ([10])

(58) Що се отнася до удължаването на заема за оборудване през 2007 г., Финландия твърди, че то е било обосновано въз основа на това, че е бил заем с променлив лихвен процент и [основните] лихвени проценти са се покачвали през 2007 г., а и се е очаквало да продължат да нарастват. Спадът на лихвените проценти до сегашното ниско равнище не е могъл да бъде предвиден по това време.

(59) Що се отнася до заема за капитал от 2005 г., Финландия твърди, че той не е нов заем, а чисто техническа процедура за промяна на „заема за учредяване“, който е бил включен в счетоводния баланс на HKL Bussilikenne в продължение на повече от десет години, в заем за капитал. Целта на тази процедура е била да се гарантира спазването на финландското дружествено право, според което „заем за учредяване“ на общинско дружество не е можел да бъде оставен в счетоводния баланс на дружество с ограничена отговорност. Заемът за капитал е обичайна форма на финансиране от акционерите за дружества с ограничена отговорност.

(60) По отношение на лихвения процент от 6 % по заема за капитал от 2005 г. Финландия отбелязва, че той е същият като лихвения процент по „заема за учредяване“ за HKL Bussilikenne. Като се има предвид, че според Финландия това е било чисто техническа промяна, а не нова договореност за финансиране, същият лихвен процент трябва да се разглежда като обоснован. Финландия също така посочва, че по-рано е предоставила подробен преглед на заемите за капитал, предоставени от други оператори по това време. Лихвените проценти по тези заеми са били между 4,7 и 7,539 %. Всичките заеми за капитал, посочени в прегледа, са били подчинени и без обезпечение, както се изисква по закон, и като такива Финландия ги счита за сравнима референтна група.

(61) По отношение на заема за капитал от 2011 г. Финландия продължава да твърди, че той следва да се разглежда като заем, предоставен от дългосрочен собственик на групата, а не като едно краткосрочно решение за финансиране от външен инвеститор. Финландия признава, че по това време финансовото положение на HelB е било лошо и е било необходимо бързо инжектиране на допълнително финансиране. Освен това HelB е приложило мерки за подобряване на своята рентабилност в периода 2008—2010 г., включително намаляване на разходите на дружеството, промени в ценовата структура, промяна на приложимия колективен трудов договор, съкращение на персонала и закриване на едно от депата (депо Коскела). Финландия подчертава, че заемът за капитал от 2011 г. е бил първата мярка на града, предприета поради затрудненото финансово положение на HelB.

(62) Финландия представи пример за заем за капитал, предоставен на друго дружество през периода 2011—2012 г., при който лихвеният процент по заема е бил 6-месечния EURIBOR + 4,75 %. Тъй като лихвеният процент по заема за капитал от 2011 г. (6 %) е бил по-висок, Финландия го счита за съответстващ на пазарните условия.

(63) Освен това според Финландия, като се има предвид, че националното законодателство включва специфични разпоредби относно заемите за капитал, фактът че заемът за капитал от 2005 г. не е бил погасен към момента на предоставяне на заема за капитал от 2011 г. не може сам по себе си да се разглежда като съществен фактор за определяне на съответствието с пазарните условия.

(64) Финландия счита, че заемът за капитал от 2012 г. е „в общи линии същият като заема от 2011 г.“ Финландия твърди, че той не е бил държавна помощ, а обоснована мярка за финансиране от акционерите, която е била изпълнена, за да се гарантира ликвидността на изцяло притежаваното дъщерно дружество. По отношение на лихвения процент по заема за капитал от 2012 г. Финландия се позовава на своето мнение относно заема за капитал от 2011 г. И накрая, според Финландия поради факта, че заемът за капитал от 2012 г. е бил отпуснат след подаването на жалбата през октомври 2011 г., Градският съвет е изискал заемът за капитал от 2012 г. да бъде предоставен при пазарни условия. Въз основа на това Финландия твърди, че заемът за капитал от 2012 г. не е включвал държавна помощ и не е било необходимо Комисията да бъде уведомявана за одобрение.

([10]) С писмо от 14 април 2010 г. службите на Комисията съобщиха на Финландия своето предварително становище по случай SA.30679 (E 2/2010) *Помощ за общински агенции във Финландия*, в което установиха, че въпросната помощ може вече да не е съвместима, и поискаха от Финландия да измени съответното законодателство, така че общинските агенции, които извършват стопанска дейност, да не могат повече да се възползват от такава помощ. Финландия измени своето законодателство; след тези изменения, с писмо от 1 април 2014 г., Комисията закри случая.

6.2. **Съвместимост на помощта**

(65) Финландия не предостави никакви основания за наличие на съвместимост, тъй като само повтори своята позиция, представена по време на етапа на предварителната оценка, че въпросните мерки не представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС поради това, че са били приложени при пазарни условия.

6.3. **Икономическа приемственост**

(66) Финландия твърди, че няма икономическа приемственост между старото HelB и новото HelB поради факта, че продажбата на предприятието на старото HelB е била тълкувана като сделка с активи.

(67) Финландия също така твърди, че независимо от факта, че стопанската дейност на старото HelB не е била продадена чрез открита, прозрачна, недискриминационна и безусловна тръжна процедура, проектът за продажбата е бил толкова широко представен, че цената на сделката, определена въз основа на офертата и отговора на офертата, както и по време на преговорите, представлява пазарната стойност на стопанските дейности на HelB. В подкрепа на това Финландия допълнително предоставя оценка, направена от независим външен експерт Inspira Oy, според която договорената цена на сделката е в съответствие със стойностите, изчислени в оценката въз основа на повечето методи за оценка.

7. **МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ**

(68) Жалбоподателите изразиха мнения относно решението за откриване на процедурата със съвместно писмо от 8 май 2015 г. Те подкрепиха фактите, както и обосновката, изразена от Комисията в това решение.

(69) Жалбоподателите подчертаха, че [старото] HelB очевидно се определя като предприятие в затруднено положение по смисъла на Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г., както и съгласно Насоките за държавна помощ за оздравяване и преструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение от 2014 г. ([11]) (наричани по-долу „Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2014 г.“). Според жалбоподателите същото се отнася и за HKL Bussiikenne съгласно Насоките на Общността от 1999 г. за държавните помощи за оздравяване и преструктуриране на предприятия в затруднение ([12]) (наричани по-долу „Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г.“).

(70) Жалбоподателите твърдят, че предоставянето на държавна помощ на предприятие в затруднено положение по принцип трябва да се приема, че предоставя икономическо предимство на съответното дружество. Малко вероятно е държавата да се окаже в съответствие с нормалната пазарна дисциплина, когато подпомага дружество, което няма перспективи за дългосрочна жизнеспособност, какъвто е случаят с HelB, тъй като никой разумен частен оператор не би предоставил въпросните мерки на HelB.

(71) По-специално, що се отнася до заема за оборудване от 2002 г., един рационален частен инвеститор би изисквал по-висок лихвен процент от лихвения процент, съответстващ на този, който самият публичен орган е получил на финансовите пазари. Освен това никой частен кредитор не би прехвърлил заема на новосъздадено дружество, каквото е било HelB през 2005 г., при същите условия, каквито първоначално са били предоставени на неговия предшественик, в този случай HKL Bussiliikenne. Жалбоподателите също така изтъкнаха, че никой разумен частен инвеститор не би приел повтарящото се отлагане на плащанията по главницата без корекция към по-висок лихвен процент.

(72) Що се отнася до заема за капитал от 2005 г., жалбоподателите твърдят, че като се има предвид, че както HKL Bussilikenne, така и STA са генерирали загуби преди създаването на HelB, един частен инвеститор по-скоро би се оттеглил от такава инвестиция, отколкото да предостави допълнително финансиране. Следователно целият заем за капитал от 2005 г. трябва да се счита за икономическо предимство, което HelB никога не би получило при нормални пазарни условия. Освен това, дори и ако частен инвеститор се е съгласил да предостави финансирането, той никога не би направил това при условията, предоставени на HelB, т.е. при лихвен процент от 6 % и без обезпечение.

(73) Що се отнася до заемите за капитал от 2011 и 2012 г., жалбоподателите изтъкват, че към момента на предоставяне на тези заеми финансовото положение на HelB е било изключително лошо, с което градът е бил напълно наясно. Освен това според жалбоподателите HelB не е плащало никакви лихви, нито е правило вноски по заема за капитал от 2005 г. При тези обстоятелства нито един заемодател не би бил готов да поеме риска по даден заем и следователно общата сума по заемите за капитал от 2011 и 2012 г. представлява държавна помощ.

([11]) Насоки за държавна помощ за оздравяване и преструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение (ОВ C 249, 31.7.2014 г., стр. 1).

([12]) Насоки на общността за държавните помощи за оздравяване и преструктуриране на предприятия в затруднение (ОВ C 288, 9.10.1999 г., стр. 2).

(74) И накрая, жалбоподателите твърдят, че очевидно е налице икономическа приемственост между старото HelB и новото HelB предвид обхвата на сделката, липсата на тръжна процедура и другите съответни критерии.

8. **КОМЕНТАРИ НА ФИНЛАНДИЯ ОТНОСНО МНЕНИЯТА НА ЖАЛБОПОДАТЕЛИТЕ**

(75) Финландия счита, че мненията на жалбоподателите до голяма степен повтарят твърденията, които вече са описани в решението за откриване на процедурата, и следователно се позовава на своя отговор на това решение от 17 март 2015 г. Финландия представи следните допълнителни коментари, които се отнасят до горепосочените мнения на жалбоподателите.

(76) В отговор на мненията на жалбоподателите, че градът не е действал като пазарен инвеститор, Финландия отбеляза, че принципът на инвеститора в условията на пазарна икономика следва да се тълкува по такъв начин, че да се вземе предвид интересът на собственика да защити капитала, инвестиран в притежаваното от него дружество, и да се стреми към постигането на дългосрочна рентабилност. В качеството си на собственик градът следва да бъде сравняван с пазарен оператор, който се опитва да защити своята инвестиция, а не с теоретичен инвеститор, който няма такава предишна експозиция. Според Финландия в качеството си на собственик градът е действал по същия начин и при същите пазарни условия като други собственици на дружества, действащи на местния пазар на автобусен транспорт в района на Хелзинки, включително и самото дружество Nobina.

(77) Що се отнася до мнението на жалбоподателите относно заемите за капитал от 2011 и 2012 г., Финландия се позовава на проучване, изготвено от външен експерт през 2015 г. (вж. съображение 174), според което заемите са били в съответствие с пазарните условия. Въпреки това, ако се установи, че заемите представляват държавна помощ (противно на позицията на Финландия), според Финландия тази помощ следва да бъде ограничена до сумата, произтичаща от разликата между действително приложения лихвен процент и пазарния лихвен процент [а не да бъде равна на общия размер на заемите, както твърдят жалбоподателите].

9. **НАЛИЧИЕ НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ**

(78) Настоящото решение касае наличието на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС, дали тази помощ може да е съвместима с вътрешния пазар, и накрая, икономическата приемственост между старото HelB, понастоящем Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy, и новото HelB, понастоящем част от KAG.

(79) В член 107, параграф 1 от Договора се предвижда, че „всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар“.

(80) Следователно дадена мярка представлява държавна помощ, ако отговаря на следните кумулативни условия: i) мярката може да бъде приписана на държавата и е финансирана чрез държавни ресурси, ii) мярката е избирателна, iii) мярката предоставя икономическо предимство на предприятие и iv) мярката нарушава или заплашва да наруши конкуренцията и засяга търговията между държавите членки.

9.1. **Мярка 1 — заемът за оборудване от 2002 г. за HKL Bussiliikenne**

(81) Първо, правилата за държавната помощ се прилагат само когато получателят на мярката е „предприятие“. Според постоянната съдебна практика на Съда предприятията се определят като субекти, осъществяващи стопанска дейност, независимо от правния им статут и начина им на финансиране ([13]). Следователно определянето на даден субект като предприятие зависи изцяло от естеството на дейностите му, а не от неговия статут съгласно националното законодателство. Въпреки това може да се наложи субект, който формално е част от публичната администрация, да бъде разглеждан като предприятие по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Единственият съответен критерий е дали субектът осъществява стопанска дейност.

([13]) Решение на Съда от 12 септември 2000 г., *Pavlov и други*, съединени дела C-180/98 до C-184/98, EU:C:2000:428, т. 74.; решение на Съда от 10 януари 2006 г., *Cassa di Risparmio di Firenze SpA и други*, C-222/04, EU:C:2006:8, т. 107.

(82) Финландия твърди, че когато заемът за оборудване е бил предоставен, HKL Bussiikenne не е било нито дружество, нито отделно юридическо лице съгласно финландското право, а приходен център ([14]) в рамките на вътрешната стопанска единица на града (HKL). Следователно заемът за оборудване следва да се разглежда като вътрешна договореност в рамките на града. Това изглежда означава, че мярката не следва да бъде обект на правилата за държавна помощ.

(83) Комисията не споделя това становище. Дори и ако HKL Bussilikenne е било формално част от града, то е било икономически оператор (както самата Финландия признава), предоставящ автобусни транспортни услуги на конкурентния пазар, а не публичен орган, осъществяващ важни функции на държавата. Като такъв HKL Bussilikenne очевидно е осъществявало стопански дейности и поради това, независимо от своя формален правен статут, то трябва да се разглежда като предприятие по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Следователно правилата за държавна помощ се прилагат по отношение на HKL Bussilikenne. Излишно е да се казва, че те се отнасят и за HelB, което е било отделно юридическо лице от града и е извършвало същия вид стопански дейности като предшественика си.

(84) Финландия също така изглежда твърди, че заемът за оборудване следва да се разглежда като съществуваща помощ, подобно на мерките, предоставени в полза на общинските агенции (вж. съображение 57). Комисията отбелязва, че тези мерки са били въведени преди присъединяването на Финландия към Съюза на 1 януари 1995 г. (напр. освобождаване от данък върху трансферите от 1943 г. насам, освобождаване от данък сгради от 1992 г. насам, освобождаване от данък върху доходите от 1974 г. насам). За разлика от това заемът за оборудване е бил предоставен на 6 май 2002 г., т.е. повече от седем години след присъединяването. Следователно той очевидно не представлява съществуваща държавна помощ.

9.1.1. *Държавни ресурси и приписване на отговорност на държавата*

(85) Градът е предоставил заема за оборудване директно на HKL Bussiikenne, който след това е бил поет от HelB през 2005 г., и го е финансирал от собствения си бюджет. Държавни ресурси, за целите на член 107, параграф 1 от ДФЕС, са ресурсите на държава членка и на нейните публични органи, както и ресурсите на публични предприятия, върху които публичните органи могат да упражняват пряко или непряко контролиращо влияние. С оглед на това определение мярката очевидно включва държавни ресурси и може да бъде приписана на държавата. Финландия не оспорва това.

9.1.2. *Избирателност*

(86) Градът е отпуснал заема за оборудване изключително на HKL Bussiikenne; през 2005 г. този заем е бил поет от HelB. По този начин заемът за оборудване е бил отпуснат изцяло на *ad hoc* основа на едно-единствено дружество и не е бил достъпен за други дружества, осъществяващи дейност в сектора на автобусния транспорт в района на Хелзинки, които са в сравнимо правно и фактическо положение, или в други сектори. Нито едно подобно дружество не е отговаряло на условията за прилагане на мярка, подобна на предоставената на HKL Bussilikenne, и следователно нито едно такова дружество не е получило сравнимо предимство. Следователно мярката е избирателна.

9.1.3. *Наличие на икономическо предимство*

(87) Икономическите сделки, извършвани от публични органи, не предоставят предимство на техните контрагенти и следователно не представляват държавна помощ, ако са извършени при нормални пазарни условия ([15]). За да се определи дали дадена сделка е извършена в съответствие с нормалните пазарни условия, поведението на публичен орган трябва да се сравни с това на хипотетичен частен икономически оператор в подобна ситуация (т.нар. критерий за оператор в условията на пазарна икономика). Съдилищата на Съюза са разработили специфични видове критерии за оператор в условията на пазарна икономика за различни видове икономически сделки, по-специално „принципа на инвеститора в условията на пазарна икономика“ за установяване наличието на икономическо предимство в случаите на инвестиции на публични капитали ([16]) и „критерия на частния кредитор“ ([17]) в случаите на сделки с дълг.

([14]) Финландия не е предоставила по-подробна информация във връзка с това. Приходният център обикновено е част от дадена организация, чиито финансови резултати се оценяват отделно от останалите части. Управленската счетоводна система е организирана по такъв начин, че приходите и разходите могат да бъдат подходящо разпределяни към даден приходен център. Това не означава непременно, че даден приходен център ще изготвя свои собствени задължителни финансови отчети.

([15]) Решение на Съда от 11 юли 1996 г., *SFEI и др.*, C-39/94, EU:C:1996:285, т. 60 и 61.

([16]) Вж. например решение на Съда от 21 март 1990 г., *Белгия/Комисия (Tubemeuse)*, C-142/87, EU:C:1990:125, т. 29; решение на Съда от 21 март 1991 г., *Италия/Комисия (ALFA Romeo)*, C-305/89, EU:C:1991:142, т. 18 и 19; решение на Общия съд от 30 април 1998 г., *Cityflyer Express/Комисия*, T-16/96, EU:T:1998:78, т. 51; решение на Общия съд от 21 януари 1999 г., *Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH и Lech-Stahlwerke GmbH/Комисия*, съединени дела T-129/95, T-2/96 и T-97/96, EU:T:1999:7, т. 104; решение на Общия съд от 6 март 2003 г., *Westdeutsche Landesbank Girozentrale и Land Nordrhein-Westfalen/Комисия*, съединени дела T-228/99 и T-233/99, EU:T:2003:57.

([17]) Решение на Съда от 22 ноември 2007 г., *Испания/Комисия*, C-525/04 P, EU:C:2007:698; решение на Съда от 24 януари 2013 г., *Frucona/Комисия*, C-73/11 P, EU:C:2013:32; решение на Съда от 29 юни 1999 г., *DMTransport*, C-256/97, EU:C:1999:332.

(88) Що се отнася до настоящата мярка, Комисията трябва да проучи дали чрез предоставянето на заема за оборудване на HKL Bussiikenne, който след това е бил поет от HelB, при договорените условия поведението на града е било такова на хипотетичен частен кредитор в подобно положение.

(89) Като начало, всеки разумен частен кредитор, преди да отпусне заем, първо би направил кредитна оценка на потенциалния длъжник, за да реши дали да отпусне заема и при какви условия ([18]). За да покаже съответствието с пазарните условия, държавата членка трябва да представи доказателства, че решението ѝ за извършване на сделката е било взето въз основа на такава предварителна оценка ([19]).

(90) Финландия не е предоставила никакви доказателства, че градът е извършил кредитна оценка (или друг вид предварителна оценка) на HKL Bussiliikenne преди предоставянето на заема за оборудване. Освен това Финландия изрично потвърди, че такава оценка, независимо дали вътрешна или външна, никога не е била извършвана. Това е знак, че Финландия не се е държала като хипотетичен частен кредитор.

(91) Финландия твърди, че заемът все пак е бил в съответствие с пазарните условия на основание, че i) лихвеният процент е бил обвързан с пазарния лихвен процент, т.е. 12-месечния EURIBOR, и ii) HKL Bussilikenne вероятно би могло да получи заем със сходен марж от частна финансова институция, защото като вътрешна стопанска единица то е имало същата (добра) кредитоспособност като самия град.

(92) Що се отнася до първия аргумент, Комисията отбелязва, че един променлив лихвен процент, какъвто е лихвеният процент по заема за оборудване, се състои от два елемента: базов лихвен процент и марж. Основният лихвен процент в настоящия случай, т.е. 12-месечният EURIBOR, е лихвен процент, по който банките вземат заеми една от друга на междубанковия пазар. Маржът е премия, начислявана за риска, свързан с отпускането на заем на определен длъжник. Поради това не основният лихвен процент, а маржът е от значение за оценката дали даден заем е в съответствие с пазарните условия или не. Следователно фактът, че лихвеният процент по заема за оборудване е бил обвързан с 12-месечния EURIBOR сам по себе си не е достатъчно доказателство, че заемът е бил в съответствие с пазарните условия. Това, което трябва да се оцени, е дали маржът правилно е отразявал рисковия профил на HKL Bussilikenne към момента на предоставяне на заема за оборудване. С оглед на това първият аргумент трябва да бъде отхвърлен.

(93) По отношение на втория аргумент, представен от Финландия, Комисията първо отбелязва, че Финландия не е предоставила никакви фактически доказателства в подкрепа на твърдението си, че HKL Bussiliikenne би било в състояние да получи заем със сходен марж от частна финансова институция, като например оферти от търговски банки или примери за сравними пазарни сделки. Финландия просто твърди, че HKL Bussiikenne би било в състояние да получи такъв заем на основание, че то е имало същата кредитоспособност като самия град и че градът вероятно е получавал заеми със същия марж като заема за оборудване.

(94) Комисията не споделя това становище. Първо, Комисията счита, че въпреки организационната си връзка HKL Bussilikenne и градът не са имали една и съща кредитоспособност. От гледната точка на пазарен кредитор, заем, предоставен на града като публичен орган винаги би бил свързан с по-нисък риск от заем, предоставен на HKL Bussiliikenne като автобусен оператор, осъществяващ дейност на конкурентния пазар, макар и последният организационно да е бил част от града.

(95) Второ и което е по-важно, високата кредитоспособност на града е неразривно свързана с факта, че публичните му дългове в крайна сметка са гарантирани от държавата. Заем, който е отпуснат на града, не може да се счита за подходящ пазарен референтен показател, тъй като в неговите условия се взема под внимание тази крайна държавна подкрепа, от която един пазарен длъжник не може да се ползва. Следователно, за да се оцени съответствието на заема за оборудване с пазарните условия, кредитоспособността на HKL Bussiliikenne трябва да бъде определена самостоятелно, а условията на заема трябва да бъдат сравнени с подходящ пазарен лихвен процент или използван

([18]) Решение на Съда от 5 юни 2012 г., *Комисия/EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, т. 82—85 и 105.

([19]) Решение на Съда от 5 юни 2012 г., *Комисия/EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, т. 82—85. Вж. също решение на Съда от 24 октомври 2013 г., *Land Burgenland/Комисия*, съединени дела C-214/12 P, C-215/12 P и C-223/12 P, EU:C:2013:682, т. 61.

като приближение аналог. Както беше посочено по-горе, Финландия не е извършвала такава оценка. В миналото Комисията не приемаше, че не съдържат помощ заеми, предоставени от публичен акционер на негово дъщерно дружество при същите благоприятни условия, до които има достъп съответният публичноправен субект ([20]). С оглед на това вторият аргумент, изложен от Финландия, също трябва да бъде отхвърлен.

(96) Съответствието с пазарните условия може да бъде установено пряко, когато сделката се извършва *pari passu* от публичноправни субекти и частни оператори, или въз основа на други методи за оценка, когато липсват пазарни данни за конкретните сделки. Въпросният заем е бил предоставен без участието на частни оператори и следователно неговото съответствие с пазарните условия не може да бъде оценено пряко.

(97) При липсата на конкретна пазарна информация съответствието на дадена дългова сделка с пазарните условия може да бъде установено чрез сравнителен анализ, т.е. чрез сравняване на нейните условия с условията на сравними пазарни сделки. Такива сделки могат да включват например взети заеми или емитирани облигации от сравними пазарни длъжници, или суапове за кредитно неизпълнение, търгувани по техните дългове.

(98) Финландия не е предоставила никакви примери за сравними пазарни сделки, които биха могли да се използват като база за сравнение по отношение на заема за оборудване от 2002 г.

(99) Според жалбоподателите лихвените проценти на Nobina (частен конкурент на HelB) по дългосрочните му заеми в периода около 2002 г. са били приблизително 8—11 %. По това време кредитният рейтинг на Nobina е бил B+.

(100) Комисията не откри други подходящи пазарни референтни показатели. Въпреки това Комисията отбелязва, че маржът от 0,05 %, определен по заема за оборудване, на практика предполага липса на кредитен риск. Дори длъжници с отличен кредитен рейтинг и добро обезпечение най-вероятно не биха получили такъв нисък марж на пазара, да не говорим за HKL Bussilikenne, което е било в лошо финансово състояние и не е предоставило никакво обезпечение.

(101) Като се има предвид, че няма налични пазарни данни за конкретни сделки и че не могат да бъдат установени подходящи пазарни референтни показатели, Комисията счита за оправдано да оцени дали заемът за оборудване отговаря на пазарните условия въз основа на референтните лихвени проценти, определени в Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г. ([21]) Референтният лихвен процент трябва да отразява средното ниво на лихвените проценти в държавите членки за средносрочни и дългосрочни заеми, гарантирани с нормално обезпечение. Като такъв той може да се използва като приближение на пазарния лихвен процент.

(102) Комисията отбелязва, че заемът за оборудване не е бил гарантиран с никакво обезпечение. Освен това среднят лихвен процент означава среден заемополучател, с други думи заемополучател, който е в средно финансово положение. HKL Bussiikenne и STA, предшествениците на HelB, очевидно не са били в средно финансово положение. И двете дружества са генерирали нарастващи загуби преди предоставянето на заема за оборудване и са продължили да генерират загуби след това (вж. съображения 20 и 21). През септември 2004 г. самият Градски съвет е прогнозирал, че няма да има значително подобрение в печалбите на HKL Bussiikenne и STA в близко бъдеще, както и че загубите ще продължат да се трупат ([22]). За HelB може да се каже, че не е имало собствена финансова история, преди да поеме заема за оборудване. Един разумен кредитор на пазара обаче със сигурност би взел предвид финансовото състояние на неговите предшественици, преди да вземе решение за прехвърляне на заема. С оглед на това при референтния лихвен процент в настоящия случай очевидно се подценява рискът, свързан с предоставянето на заема за оборудване.

(103) Съгласно Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г. референтният лихвен процент е базисна ставка, която може да бъде увеличена в ситуации, свързани с конкретен риск (например предприятие в затруднено положение или когато не е предоставено обичайно изискваното от банките обезпечение). В такива случаи премията може да възлиза на 400 базисни пункта или повече, ако никоя банка не би се съгласила да предостави съответния заем.

(104) Както бе посочено в съображение 26, заемът за оборудване не е бил гарантиран с никакво обезпечение. Това е достатъчно доказателство, че заемът за оборудване е бил предоставен в ситуация, която е свързана с особен риск по смисъла на Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г.

([20]) Вж. например Решение (ЕС) 2016/788 на Комисията от 1 октомври 2014 г. относно държавна помощ SA.32833 (11/C) (ex 11/NN), приведена в действие от Германия, относно условията за финансирането на летище Франкфурт Хан, въведени в периода 2009—2011 г. (ОВ L 134, 24.5.2016 г., стр. 1), съображение 117.

([21]) Съобщение на Комисията относно преразглеждане на метода за определяне на референтните и сконтови лихвени проценти (ОВ C 273, 9.9.1997 г., стр. 3).

([22]) Предложение на Градския съвет 13/2004 от 1 септември 2004 г.

(105) В допълнение на това Комисията отбелязва, че преди да получи заема за оборудване през май 2002 г., HKL Bussilikenne е показвало признаци на предприятие в затруднено положение, като например нарастващи загуби. В решението за откриване на процедурата Комисията стигна до предварителното заключение, че HKL Bussiikenne би било определено като предприятие в затруднено положение съгласно Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г. Въпреки това, въз основа на събраните данни по време на официалната процедура по разследване, Комисията установи, че HKL Bussiikenne не е имало намаляващ оборот, нарастващ дълг или нарастващи лихвени плащания. Поради това Комисията е на мнение, че единствено факторът „увеличаващи се загуби“ не е достатъчен, за да се заключи, че HKL Bussilikenne е било дружество в затруднено положение по смисъла на Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г. В същото време увеличаващите се загуби несъмнено са признак за лошото финансово състояние на HKL Bussilikenne по това време, което е означавало по-висок от средния риск за кредитора. Това е още един фактор в допълнение към липсата на обезпечение, показващ, че заемът за оборудване е бил предоставен в ситуация, свързана с особен риск. Финансовото положение на HKL Bussiikenne не се е подобрило съществено след получаването на заема за оборудване и е останало лошо по времето, когато заемът е бил прехвърлен на HelB.

(106) Преди заемът за оборудване да бъде прехвърлен на HelB през януари 2005 г., STA също е било засегнато от нарастващи загуби. Аналогично на случая с HKL Bussiikenne, Комисията счита, че макар и нарастващите загуби да са знак, че едно предприятие се намира в затруднено положение, този единствен критерий не е достатъчен да се заключи, че STA е било предприятие в затруднено положение. Това обаче несъмнено показва, че STA е било в лошо финансово състояние.

(107) HelB е било основано през 2005 г., поради това то не е имало собствена финансова история, преди да поеме заема за оборудване. Въпреки това финансовото положение на неговите предшественици, HKL Bussiikenne и STA, е трябвало да бъде взето предвид при оценката на риска, свързан с прехвърлянето на заема за оборудване на HelB. Освен това фактът, че HelB е било новосъздадено предприятие, е представлявал допълнителен риск за кредитора, тъй като бъдещите му финансови резултати са по-малко предвидими в сравнение с предприятие, което има собствени данни за резултати от минали периоди.

(108) Действителните финансови резултати на HelB след прехвърлянето на заема за оборудване потвърждават това, което би могло да се предвиди въз основа на финансовите резултати на неговите предшественици. HelB е отчитало значителни загуби във всяка година на дейност от създаването си през 2005 г. до 2014 г. Единственото изключение е било през 2013 г., когато то е отчело малка печалба от 0,1 млн. EUR непосредствено след получаването на два заема за капитал. За да станат нещата още по-лоши, след 2009 г. HelB е имало увеличаващ се отрицателен собствен капитал: -3,3 млн. EUR през 2009 г., -6,6 млн. EUR през 2010 г., -12,7 млн. EUR през 2011 г., -14,6 млн. EUR през 2012 г., -15,9 млн. EUR през 2013 г. и -22,9 млн. EUR през 2014 г.

(109) И накрая, през 2004 и 2007 г. градът е отложил изплащането на заема за оборудване с общо осем години — от първоначално планираната дата 31 декември 2015 г. на 31 декември 2023 г. Удължаването на срока за изплащане увеличава риска от неплащане, за което един рационален пазарен кредитор би искал допълнителна премия. Градът не е увеличил маржа по заема за оборудване и следователно този допълнителен риск не е бил отчетен в лихвения процент.

(110) Въз основа на анализа, направен в съображения 104—109, Комисията счита, че заемът за оборудване е бил предоставен и впоследствие прехвърлен в ситуация, свързана с особен риск по смисъла на Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г. Поради това, с оглед на обстоятелствата по настоящия случай, Комисията счита, че базисната ставка следва да бъде увеличена с премия от най-малко 400 базисни пункта.

(111) Съгласно Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г. премията от 400 базисни пункта би могла да бъде допълнително увеличена в случаите, когато нито една частна банка не би се съгласила да предостави съответния заем. Комисията не откри доказателства и счита, че е малко вероятно частна банка да се съгласи да предостави заема за оборудване при същите условия като града, като се има предвид лошото финансово положение на заемополучателя(ите). Въпреки това, при липсата на ясни правила за това как да се определи количествено тази допълнителна премия, от съображения за предпазливост Комисията реши да не увеличава допълнително премията от 400 базисни пункта.

(112) Минималният референтен лихвен процент за Финландия, определен въз основа на петгодишен междубанкова суапов процент, възлиза на 5,06 % през май 2002 г. и на 4,08 % през януари 2005 г. Съгласно Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г. Комисията си запазва правото да използва по-краткосрочен базов лихвен процент от петгодишния междубанков суапов процент. В настоящия случай Комисията счита за уместно да се използва 12-месечния EURIBOR като базов лихвен процент. Това е така защото, първо, това е било действителният базов лихвен процент, използван по заема за оборудване, и по този начин позволява по-точно приближение до пазарния лихвен процент, отколкото референтния лихвен процент. Второ и по-важно, използването на EURIBOR дава променливо приближение на пазарния лихвен процент, който е точно видът лихвен процент, използван по заема за оборудване (за разлика от него референтният лихвен процент реално би предоставил използвания като приближение фиксиран лихвен процент).

(113) Методиката за определяне на референтните лихвени проценти беше преразгледана в Съобщението относно референтните лихвени проценти от 2008 г. ([23]) Новата методика влезе в сила на 1 юли 2008 г., т.е. след предоставянето на заема за оборудване. Лихвеният процент по заема за оборудване обаче е можело да бъде предоговарян на всеки пет години след първото изплащане по заема (вж. съображение 26), т.е. на 24 май 2007 г. и на 24 май 2012 г. Един разумен кредитор, изправен пред влошаващо се финансово положение на длъжника, би използвал такава договорна възможност и би увеличил лихвения процент, за да отговаря на новото ниво на риска. Както беше посочено в съображение 153, поне от 2009 г. HelB е отговаряло на критериите за предприятие в затруднено положение. Въз основа на Съобщението относно референтните лихвени проценти от 2008 г. съобразеният с пазарните условия марж по заема за предприятие в затруднено положение без обезпечение възлиза на 1 000 базисни пункта.

(114) Въз основа на гореизложеното пазарният лихвен процент по заема за оборудване възлиза на i) 12-месечния EURIBOR плюс 400 базисни пункта между 24 май 2002 г. и 23 май 2012 г., и ii) 12-месечния EURIBOR плюс 1 000 базисни пункта между 24 май 2012 г. и 13 януари 2016 г., когато градът е отписал заема (вж. по-долу). Действителният лихвен процент е бил 12-месечният EURIBOR плюс 5 базисни пункта и следователно е бил съответно 395 базисни пункта и 995 базисни пункта под пазарното равнище.

(115) На 13 януари 2016 г. градът е освободил HelB ([24]) от задължението да върне неизплатената сума по главницата по заема, т.е. 10,7 млн. EUR. По този начин, в допълнение към посочения по-долу пазарен лихвен процент, HelB се е възползвало от това, че не е трябвало да изплаща главницата.

(116) Въз основа на гореизложената оценка Комисията стига до заключението, че градът е действал като пазарен кредитор, тъй като е предоставил заем за оборудване при условия, които не са съответствали на пазарните условия. Следователно със заема за оборудване от 2002 г. е било предоставено неправомерно икономическо предимство на HKL Bussiliikenne и HelB.

9.1.4. *Въздействие върху конкуренцията и търговията между държавите членки*

(117) Наличие на нарушаване на конкуренцията по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС се предполага, когато държавата предоставя финансово предимство на предприятие в либерализиран сектор, където съществува или би могла да съществува конкуренция. ([25]) Както беше отбелязано от Съда на ЕС в неговото решение по делото *Altmark* ([26]), от 1995 г. насам няколко държави членки са започнали да отварят определени транспортни пазари за конкуренция от предприятия, установени в други държави членки, така че редица предприятия вече са предлагали своите градски, крайградски или регионални транспортни услуги в държави членки, различни от тяхната държава на произход. Финландският пазар на автобусни превози е отворен за конкуренция. По-специално услугите за местен автобусен транспорт в района на Хелзинки се предоставят чрез конкурентни тръжни процедури от 1998 г. насам (вж. съображения 24 и 25). Няколко автобусни оператори осъществяват дейност на този пазар, включително оператори от други държави членки. Освен това всяка мярка, предоставена от държавата, която може да подобри конкурентното положение на получателя в сравнение с останалите предприятия, с които той се конкурира, засяга конкуренцията и търговията ([27]). Ето защо Комисията стига до заключението, че със заема за оборудване е нарушено или е съществувала заплаха от нарушаване на конкуренцията и е засегната търговията между държавите членки.

9.1.5. *Заключение относно наличието на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС*

(118) С оглед на изложеното по-горе, Комисията стига до заключението, че мярка 1 представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Помощта е равна на сумата от:

(1) разликата между а) дължимата лихва, изчислена въз основа на съобразения с пазара лихвен процент, равен на 12-месечния EURIBOR плюс марж от 400 базисни пункта (между 24 май 2002 г. и 23 май 2012 г.) и 1 000 базисни пункта (между 24 май 2012 г. и 13 януари 2016 г.) и б) изплатената лихва, изчислена въз основа на действителния лихвен процент, равен на 12-месечния EURIBOR плюс марж от 5 базисни пункта; и

(2) оставащата неизплатена главница по заема в размер на 10,7 млн. EUR.

([23]) Съобщение на Комисията относно преразглеждане на метода за определяне на референтните и сконтови лихвени проценти (ОВ C 14, 19.1.2008 г., стр. 6).

([24]) По-конкретно Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy, което е настоящото наименование на HelB, е претърпяло промяна след като стопанската дейност на HelB е била продадена на Viikin Linja Oy на 15 декември 2015 г.

([25]) Решение от 15 юни 2000 г., *Alzetta Mauro*, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 до 607/97, T-1/98, T-3/98 до T-6/98 и T-23/98, EU:T:2000:151, т. 141—147.

([26]) Решение на Съда от 24 юли 2003 г., *Altmark Trans u Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415.

([27]) Решение на Съда от 7 септември 1980 г., *Philip Morris*, C-730/79, EU:C:1980:209, т. 11. Вж. също решението по дело *Alzetta Mauro* (бележка под линия 25), EU:T:2000:151, т. 80.

Така изчислената помощ възлиза на 20 190 595 EUR (вж. приложението). Датата на предоставяне на помощта е: за компонент 1 — датата, на която лихвата е била дължима, т.е. 31 декември всяка година между 2002 и 2015 г. и 13 януари 2016 г. (последният ден на заема); за компонент 2 — датата, на която заемът е бил отписан, т.е. 13 януари 2016 г.

9.2. **Мярка 2 — заемът за капитал от 2005 г. за HelB**

9.2.1. *Държавни ресурси и приписване на държавата, избирателност, въздействие върху конкуренцията и търговията между държавите членки*

(119) Заключението относно държавните ресурси и приписването на държавата (вж. съображение 85), избирателността (вж. съображение 86), въздействието върху конкуренцията и търговията между държавите членки (вж. съображение 117), направено по отношение на мярка 1, се прилага съответно за настоящата мярка.

9.2.2. *Наличие на икономическо предимство*

(120) Финландия твърди, че мярката не е представлявала ново финансиране, а чисто техническа промяна на „заема за учредяване“, който е бил включен в счетоводния баланс на HKL Bussilikenne в продължение на повече от десет години, в заем за капитал. Според Финландия промяната е била необходима, за да се гарантира съответствие с финландското право (HKL Bussiliikenne съгласно Финландския закон за местното самоуправление е предстояло да преустанови стопанска дейност, докато съгласно Финландския закон за дружествата с ограничена отговорност HelB е предстояло да започне стопанска дейност).

(121) Комисията отбелязва, че условията по заема за капитал са били много по-благоприятни за HelB, отколкото условията по задълженията („заема за учредяване“ и задълженията на STA), които са били конвертирани в този заем за капитал (вж. съображение 30). Въпреки че тези задължения са били дължими, независимо от финансовото положение на HelB, заемът за капитал е трябвало да бъде изплатен само ако HelB генерира достатъчно печалби. Това беше съмнително, като се има предвид, че предшествениците на HelB (HKL Bussiliikenne и STA) са отчели значителни загуби в продължение на шест последователни години преди предоставянето на мярката (1999—2004 г.). В допълнение на това заемът за капитал е бил подчинен на всички останали дългове, докато конвертираните задължения не са били. Освен това „заемът за учредяване“ е бил предоставен за срок от 25 години, докато заемът за капитал е бил безсрочен. И накрая, лихвеният процент по заема за капитал (6 %) е бил по-нисък от първоначалния лихвен процент по „заема за учредяване“ (9 %).

(122) Освен това някои характеристики на заема за капитал, като например изплащане, обвързано с генерирането на достатъчно печалби, подчиненост, неограничен срок, се различават до такава степен от един стандартен заем и приличат толкова на капитал, че е оправдано той да не се разглежда вече като заем, а като квазикапиталов инструмент. Заемът за капитал дори първоначално е бил отчетен като собствен капитал в счетоводния баланс на HelB.

(123) В миналото Комисията е заключавала, че съществените промени в първоначалното финансиране трябва да се считат за нова мярка ([28]). Следователно, с оглед на гореизложеното, заемът за капитал не може да се разглежда като проста „техническа промяна“, както твърди Финландия, а като нов механизъм за финансиране (в сравнение със „заема за учредяване“), което се състои в конвертиране на съществуващите задължения в квазикапиталов инструмент.

(124) Що се отнася до твърдението, че конвертирането на съществуващите задължения в заема за капитал е било необходимо, за да се гарантира съответствие с финландското право, Комисията отбелязва, че макар някои характеристики на заемите за капитал действително да са уредени във Финландския закон за дружествата с ограничена отговорност (напр. ограничени условия за погасяване, без обезпечение) самият закон не е задължавал града да конвертира задълженията в заем за капитал, да не говорим да го направи при договорените условия. От града е зависело да избере подходящ инструмент. Например градът е можел да рефинансира задълженията при различни условия или да ги рефинансира на пазара. Едва след като градът е решил да ги конвертира в заем за капитал някои параметри на този заем е трябвало да са в съответствие с финландското право. Градът все още е можел свободно

([28]) Решение на Комисията от 23 януари 2018 г. по дело SA.43127 *Преструктуриране на полския регионален железопътен транспорт*, ОВ C 158, 4.5.2018 г., стр. 10, съображения 65—67.

да определя други параметри, които не са уредени в закона, например лихвения процент. Поради това твърдението се счита за неоснователно. Във всеки случай, дори и ако конвертирането е било необходимо, за да се гарантира спазването на националното право, условията на това конвертиране трябва все пак да са в съответствие с правилата за държавна помощ. С други думи, за целите на оценката на държавната помощ не е от значение дали градът е трябвало да конвертира задълженията или не съгласно националното право, а дали го е направил при пазарни условия.

(125) Следователно Комисията трябва да прецени дали заемът за капитал от 2005 г. е предоставил неправомерно икономическо предимство на HelB. За тази цел Комисията трябва да установи дали като е решил да конвертира задълженията в заем за капитал при договорените условия, градът е действал по начин, сравним с този на частен кредитор в подобна ситуация.

(126) Един разумен пазарен кредитор, изправен пред избор между прехвърляне на съществуващите задължения без да променя техните условия и конвертирането им в заем за капитал, първо би сравнил финансовия резултат от двата сценария (например нетната настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци) и би избрал този, който гарантира по-висока очаквана възвръщаемост.

(127) Градът не е извършвал такъв сравнителен анализ, за да определи кой курс на действие би бил икономически по-изгоден. Финландия изрично призна, че градът не е извършвал предварителна бизнес оценка, преди да предостави заема за капитал. Следователно градът не би могъл да си създаде никакви основателни очаквания за това дали HelB би генерирало достатъчно средства за изплащане на заема за капитал, а още по-малкото за това дали заемът би гарантирал по-висока възвръщаемост, отколкото конвертираните задължения. Това не е начинът, по който един разумен пазарен кредитор би постъпил в подобна ситуация.

(128) Финландия уведоми Комисията, че е проведено разследване, въз основа на което е оценено, че могат да бъдат постигнати оперативни и икономически ползи чрез сливането на HKL Bussiliikenne със STA. В този контекст Финландия се позовава на предложението от 1 септември 2004 г., направено от Градския съвет за предприемане на сливането ([29]).

(129) Комисията разгледа това предложение и установи, че то се отнася до сливането, а не до заема за капитал. По-специално в него се анализира дали е по-добре градът да слее HKL Bussilikenne със STA или да ги запази отделни и кой модел на сливане би бил най-доброто решение. В предложението дори не се споменава заемът за капитал, а да не говорим да се анализира неговата икономическа обосновка или неговите условия. Следователно то не може да се счита за обосновка за съответствието на заема за капитал с пазарните условия.

(130) Във всеки случай е очевидно, че като е предоставил заема за капитал (чрез конвертиране на задълженията), градът е отслабил позицията си на кредитор. Това е така, защото условията за връщане на заема за капитал са били много по-неизгодни за града от условията за плащане на базисните задължения (вж. съображение 121). От друга страна, градът не е спечелил нищо в замяна. По-специално, като единствен собственик на HelB, градът би имал същите права върху бъдещите капиталови печалби, независимо дали е предоставил заема за капитал (чрез конвертиране на задължения) или е прехвърлил базисните задължения без да променя условията им.

(131) Както в случая със заема за оборудване (мярка 1), мярка 2 е била изпълнена без участието на частни оператори и следователно нейното съответствие с пазарните условия не може да бъде оценено пряко.

(132) За разлика от случая с мярка 1, Финландия представи примери за заеми за капитал, предоставени между 2004 и 2006 г., за които лихвеният процент е бил между 4,7 % и 7,539 %, като твърди, че те формират сравнима референтна група за оценявания заем за капитал.

(133) Във връзка с това Комисията отбелязва, че подходящ референтен показател трябва да бъде достатъчно съпоставим с държавната намеса, по-специално по отношение на съответния вид оператор, съответния пазар, както и вида на разглежданата сделка и положението на предприятието получател ([30]).

(134) Що се отнася до предоставените от Финландия примери, Комисията отбелязва, първо, че Финландия не е разяснила дали референтните кредитори са били от подобен вид като града, т.е. дали те са били дружества майка на група с предишна експозиция към техните длъжници, както като кредитори, така и като акционери. Второ, референтните получатели на заеми за капитал са осъществявали дейност на пазари, различни от този на HelB (напр. металопроизводство, недвижими имоти, строителство и изграждане, финансови услуги), и нито един от тях не е предоставял услуги за автобусен транспорт. Това е важно, тъй като не само отделните длъжници, но и бизнес секторите имат свой специфичен за пазара риск, който трябва да бъде адекватно отразен в цената на финансирането. Трето, референтните сделки са включвали предоставянето на заеми за капитал на установени дружества. За разлика

([29]) Предложение на Градския съвет 13/2004 от 1 септември 2004 г.

([30]) Решение на Общия съд от 6 март 2003 г., *Westdeutsche Landesbank Girozentrale и Land Nordrhein-Westfalen/Комисия*, съединени дела T-228/99 и T-233/99, EU:T:2003:57, т. 251.

от това, оценяваната сделка се състои в предоставянето на заем за капитал (чрез конвертиране на задължения) за новосъздадено дружество, което е свързано с по-висок риск за кредитора (вж. съображение 107). Четвърто, референтните кредитори може да не са били в сравнимо финансово положение с това на HelB. Това е от решаващо значение, тъй като финансовото състояние на длъжника определя специфичния за длъжника кредитен риск и, на свой ред, лихвения процент. Като има предвид всички тези разлики, Комисията счита, че предоставените от Финландия примери не може да се разглеждат като сравними пазарни сделки и следователно не представляват подходящ референтен показател за сравнение.

(135) При липсата на пазарни данни за конкретните сделки и подходящи пазарни референтни показатели, Комисията счита за оправдано да оцени съответствието на заема за капитал от 2005 г. въз основа на Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г., както в случая със заема за оборудване.

(136) Както и заемът за оборудване, заемът за капитал от 2005 г. не е бил гарантиран с никакво обезпечение. В допълнение на това той е бил подчинен на всички останали дългове. Следователно заключението, направено по отношение на заема за оборудване в съображение 104, а именно че той е бил предоставен в ситуация, свързана с особен риск по смисъла на Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г., се прилага *a fortiori* по отношение на заема за капитал от 2005 г.

(137) Освен това, като се има предвид, че през 2005 г. HelB не е имало собствена финансова история, един пазарен кредитор, който оценява риска при предоставянето на заема за капитал от 2005 г. (чрез конвертирането на задължения) на HelB, би взел предвид финансовото положение на неговите предшественици, HKL Bussilikenne и STA. Във връзка с това оценката, направена в съображения 105 и 106 по отношение на заема за оборудване, се прилага съответно за заема за капитал от 2005 г. Освен това фактът, че HelB е било новосъздадено предприятие, е представлявал допълнителен риск за кредитора, тъй като бъдещите му финансови резултати са били по-малко предвидими в сравнение с предприятие, което има собствени данни за резултати от минали периоди.

(138) Въз основа на горепосоченото, Комисията счита, че заемът за оборудване от 2005 г. е бил предоставен в ситуация, която е свързана с особен риск по смисъла на Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г. Поради това, с оглед на обстоятелствата по настоящия случай, Комисията счита, че минималният референтен лихвен процент следва да бъде увеличен с премия от най-малко 400 базисни пункта.

(139) Комисията не откри доказателства и счита, че е малко вероятно частна банка да се съгласи да предостави заема за капитал при същите условия като града. Според Финландия вече не е възможно да се установи със сигурност готовността на банките или финансовите институции да предоставят финансиране на HelB през 2005 г. Съгласно Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г. в случаите, когато нито една частна банка не би се съгласила да предостави съответния заем, премията от 400 базисни пункта би могла да бъде допълнително увеличена. Въпреки това, както при заема за оборудване от 2002 г., при липсата на ясни правила за това как да се определи количествено тази допълнителна премия, от съображения за предпазливост Комисията реши да не увеличава допълнително премията от 400 базисни пункта.

(140) Освен това не само при премията, но и при самият минимален референтен лихвен процент се подценява рискът, свързан с предоставянето на капиталовия заем (чрез конвертиране на задължения). Това е така, защото референтните лихвени проценти следва да отразяват средните лихвени проценти по стандартни заеми, докато въпросната мярка не е стандартен заем, а квазикапиталов инструмент (вж. съображение 122), за който при равни други условия един пазарен кредитор би изискал по-висок лихвен процент.

(141) Като се има предвид специфичният риск, свързан с предоставянето на заема за капитал (чрез конвертиране на задължения), през януари 2005 г. използваният като приближение пазарен лихвен процент следва да е равен най-малко на 8,08 % (когато „заемът за учредяване“ е бил конвертиран) и най-малко 7,70 % през април 2006 г. (когато е било конвертирано задължението на STA), което се равнява на минималните референтни лихвени проценти от съответно 4,08 % и 3,70 %, увеличени с премия от най-малко 400 базисни пункта. С оглед на това лихвеният процент по заема за капитал (6 %) е бил по-нисък от използвания като приближение пазарен лихвен процент, определен въз основа на Съобщението относно референтните лихвени проценти от 1997 г.

(142) Въз основа на гореизложената оценка Комисията стига до заключението, че градът е действал като пазарен кредитор, тъй като е предоставил заема за капитал (чрез конвертирането на задължения) при условия, които не са съответствали на пазарните условия. Следователно със заема за капитал от 2005 г. е било предоставено неправомерно икономическо предимство на HelB.

9.2.3. *Заключение относно наличието на държавна помощ*

(143) С оглед на изложеното по-горе, Комисията стига до заключението, че мярка 2 представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Помощта се равнява на разликата между:

(1) дължимата лихва, изчислена въз основа на съображения с пазара лихвен процент, т.е. а) 8,08 % по „заема за учредяване“ между 1 януари 2005 г. и 11 декември 2015 г. и б) 7,70 % по задължението на STA между 18 април 2006 г. и 11 декември 2015 г. ([31]); и

(2) действително платената лихва, т.е. 0.

Така изчислената помощ възлиза на 20 241 255 EUR (вж. приложението). Датата на предоставяне на помощта е датата, на която лихвата би била дължима, ако заемът е бил отпуснат при пазарни условия, т.е. 31 декември всяка година между 2005 и 2014 г. и 11 декември 2015 г. (датата, на която заемът за капитал от 2005 г. е бил конвертиран в собствен капитал на HelB) ([32]).

9.3. **Мярка 3 — заемът за капитал от 2011 г. за HelB**

9.3.1. *Държавни ресурси и приписване на държавата, избирателност, въздействие върху конкуренцията и търговията между държавите членки*

(144) Заключението относно държавните ресурси и приписването на държавата (вж. съображение 85), избирателността (вж. съображение 86), въздействието върху конкуренцията и търговията между държавите членки (вж. съображение 117), направено по отношение на мярка 1, се прилага съответно за настоящата мярка.

9.3.2. *Наличие на икономическо предимство*

(145) Като предварителна забележка, заемът за капитал от 2011 г. е бил предоставен при същите условия като заема за капитал от 2005 г., по-специално при лихвен процент от 6 %, без обезпечение, изплащане при наличието на достатъчна печалба, подчиненост на всички останали дългове и неограничен срок. Поради това, подобно на заема за капитал от 2005 г., заемът за капитал от 2011 г. следва да се разглежда като квазикапиталов инструмент. Самата Финландия нарича мярка 3 „капиталова инжекция“ и признава, че тя е била капиталов инструмент. За разлика от заема за капитал от 2005 г. обаче заемът за капитал от 2011 г. не е бил резултат от конвертиране на съществуващи задължения, а нова капиталова инвестиция.

(146) Един разумен пазарен инвеститор, който обмисля да направи капиталова инвестиция, първо би извършил анализ за оценка на инвестицията, за да прецени дали очакваната норма на възвръщаемост от тази инвестиция е по-висока от изискваната норма на възвръщаемост на инвеститора, отчитайки всички съответни рискове. В настоящия случай изискваната норма на възвръщаемост може да се определи като минималната норма на възвръщаемост, която пазарен инвеститор би искал да реализира, за да направи инвестицията. Типичните методи, използвани при оценката на инвестициите, включват например нетната настояща стойност (ННС) или вътрешната норма на възвръщаемост (ВНВ). Един разумен пазарен оператор би направил дадена инвестиция, ако нейната ВНВ е по-голяма от изискваната норма на възвръщаемост или ако нейната ННС е по-голяма от 0.

(147) Градът не е извършвал никаква оценка на инвестицията, нито какъвто и да е друг вид предварителен анализ за оценка на финансовия резултат от инвестицията, преди да вземе решението да предостави на HelB заема за капитал от 2011 г. Според Финландия градът е следял и е бил запознат с финансовото положение на HelB, преди да отпусне заема. Самото познаване на финансовото положение обаче не е достатъчно, за да оправдае една инвестиция, още повече когато това положение е лошо, както е в случая с HelB. Както се оказа, градът просто е предоставил капитал без да си изгради информирано мнение дали има вероятност инвестицията му да донесе необходимата възвръщаемост. Това със сигурност не е начинът, по който един разумен инвеститор би постъпил в подобна ситуация.

([31]) Дължимата лихва е изчислена въз основа на неизплатената главница с капитализирана лихва, тъй като съгласно условията на заема неизплатените лихви е трябвало да бъдат капитализирани (вж. съображение 31).

([32]) Съгласно споразумението за заема лихвата е била дължима, ако през дадена финансова година дружеството е генерирало достатъчна печалба. Финансовата година на HelB е съвпадала с календарната година. Ето защо Комисията счита, че ако заемът е бил предоставен при пазарни условия (т.е. при лихвен процент съобразен с пазарните условия, дължим независимо от финансовите резултати на HelB), лихвата би била дължима на 31 декември всяка година през целия срок на заема и на 11 декември 2015 г., т.е. деня, в който заемът е бил конвертиран в собствен капитал на HelB.

(148) Както в случая с предишните две мерки, заемът за капитал от 2011 г. е бил предоставен без участието на частни оператори и следователно неговото съответствие с пазарните условия не може да бъде оценено пряко.

(149) Финландия предостави един пример за заем за капитал, предоставен на 4 декември 2012 г. за сумата от 65 млн. EUR и при лихвен процент, равен на шестмесечния EURIBOR плюс марж от 4,75 % (т.е. общо 5,092 % към датата на предоставяне), заявявайки, че тъй като лихвеният процент по заема за капитал от 2011 г. е бил по-висок, това може да се разглежда като доказателство за съответствие с пазарните условия.

(150) Както и в случая със заема за капитал от 2005 г., Финландия не разясни дали референтният кредитор е бил от подобен вид като града, с други думи дали е бил дъщерно дружество на група с предишна експозиция към своя длъжник както като кредитор, така и като акционер. В допълнение на това референтният емитент на заема за капитал е осъществявал дейност на пазар (продажба на горска земя и парцели), различен от този на града/HelB. Освен това референтната сделка е била извършена повече от година и половина след оценявания заем за капитал. И накрая, референтният кредитор може да не е бил в сравнимо финансово положение с това на HelB. Поради това Комисията счита, че предоставеният от Финландия пример не може да се разглежда като сравнима пазарна сделка и следователно не представлява подходящ референтен показател за сравнение.

(151) Комисията не откри и никакви подходящи пазарни референтни показатели. Като се има предвид, че липсват пазарни данни за конкретните сделки и че не е било възможно да се определят подходящи пазарни референтни показатели, Комисията трябва да прибегне до други методи за оценка.

(152) В случай на капиталова инвестиция, като настоящата мярка, Комисията счита, че ННС е подходящ метод за оценка. ННС е равна на очакваните бъдещи парични потоци от заема, дисконтирани с изискваната норма на възвръщаемост. Очакваните бъдещи парични потоци се състоят от първоначални капиталови разходи (т.е. самия заем) и последващи плащания, които ще бъдат получени по заема (т.е. плащане на главницата и лихвите) до пълното му амортизиране. Поради това Комисията трябва да оцени какви плащания един предпазлив и разумен пазарен инвеститор би могъл разумно да очаква да получи по заема за капитал, предоставен на дружество, което се намира във финансовото положение на HelB през януари 2011 г.

(153) Комисията разгледа първо финансовото положение на HelB през 2010 г., т.е. последната финансова година, преди градът да предостави заема за капитал. За тази година HelB е отчело загуба от -3,3 млн. EUR и отрицателен собствен капитал от -6,6 млн. EUR. В по-ранни случаи ([33]) Комисията е заключавала, че ако едно дружество има отрицателен собствен капитал, тогава *a priori* се допуска, че то се определя като предприятие в затруднение съгласно точка 10 от Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г. Общият съд също така стигна до заключението, че едно дружество с отрицателен собствен капитал е предприятие в затруднено положение ([34]). Следователно, въз основа на Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г., преди да получи заема от 2011 г., HelB е било определено като предприятие в затруднено положение (то се е квалифицирало като такова от 2009 г. нататък ([35])), което означава предприятие, което без намеса от страна на държавата почти сигурно би било обречено да прекрати дейността си в краткосрочен или средносрочен план.

(154) За да оцени финансовите перспективи на дадено дружество, един разумен частен инвеститор би разгледал не само настоящото му финансово положение, но и финансовите му резултати за минали периоди. Това е така, защото настоящото финансово положение може да бъде изкривено, например поради въздействието на еднократни събития. Отчитането на по-дълги исторически периоди дава възможност на инвеститорите по-добре да предвидят евентуални бъдещи тенденции. Такъв инвеститор би се опитал да си отговори на въпроса дали въпреки лошото финансово състояние на HelB през 2010 г., все още е имало основателни причини да се очаква, че дружеството ще подобри резултатите си и ще генерира достатъчно печалби в бъдеще, за да изплати заема за капитал.

(155) Разглеждайки финансовите отчети на HelB за предходни години, инвеститорът би забелязал, че дружеството никога не е отчитало никакви печалби от началото на дейността си през 2005 г. Следователно генерираната през 2010 г. загуба не е била изключение, произтичащо от вероятното въздействие на еднократни събития или временното влошаване на пазарната среда, а част от дългосрочната тенденция, белязана от шест последователни години със сериозни загуби. Към 31 декември 2010 г. натрупаните загуби на HelB са били -16,5 млн. EUR (при -0,1 млн. EUR

([33]) Решение 2008/716/ЕО на Комисията от 2 април 2008 г. относно държавна помощ C 38/07 (ex NN 45/07), предоставена от Франция в полза на *Arbel Fauvet Rail SA* (ОВ L 238, 5.9.2008 г., стр. 27), заменено с Решение (ЕС) 2015/1321 на Комисията от 23 юни 2010 г. относно държавна помощ C 38/2007 (ex NN 45/2007), предоставена от Франция в полза на *Arbel Fauvet Rail SA* (ОВ L 203, 31.7.2015 г., стр. 31).

([34]) Решение на Общия съд от 3 март 2010 г., *Freistaat Sachsen и др./Комисия*, съединени дела T-102/07 и T-120/07, EU:T:2010:62, т. 106.

([35]) Както се оказа по-късно, HelB е отчитало увеличаващ се отрицателен собствен капитал: -3,3 млн. EUR през 2009 г., -6,6 млн. EUR през 2010 г., -12,7 млн. EUR през 2011 г., -14,6 млн. EUR през 2012 г., -15,9 млн. EUR през 2013 г. и -22,9 млн. EUR през 2014 г.

през 2005 г.). Не може да има никакво съмнение, че един разумен инвеститор би приел като сериозно предупреждение факта, че дружеството в структурно отношение е трупало загуби, без вероятност да започне да генерира печалби. Такова очакване би било още по-оправдано при разглеждане на финансовите данни на предшествениците на HelB, HKL Bussilikenne и STA. Както се оказа, тези дружества също не са реализирали никакви печалби, поне от 1999 г. насам. Това означава, че 2010 г. не е била шестата, а всъщност дванадесетата поредна година, през която HelB или неговите предшественици са генерирали загуби.

(156) Да предположим, че един разумен инвеститор, който е наясно с подобно лошо финансово положение и лоши резултати от минали периоди на HelB, все пак би счел, че си струва да прецени дали нов заем за капитал би могъл да направи дружеството печелившо. Финландия изглежда предполага, че това би могло рационално да се очаква, особено като се има предвид, че HelB е приложило мерките за подобряване на рентабилността през периода 2008—2010 г. (вж. съображение 61).

(157) Във връзка с това Комисията отбелязва, че преди да вземе въпросното инвестиционно решение, един такъв инвеститор вече би бил запознат с действителните финансови резултати от тези мерки за подобряване на рентабилността. В края на 2010 г., последната година от тяхното изпълнение, HelB е отчело загуба от -3,3 млн. EUR. За сравнение, през периода 2005—2007 г., т.е. през трите години, предхождащи прилагането на тези мерки, HelB е отчело средна годишна загуба от -2,5 млн. EUR. Това означава, че след прилагането на мерките за подобряване на рентабилността HelB не само не е излязло на печалба, но е генерирало дори по-големи загуби от преди. Струва си да се отбележи, поглеждайки назад, че една година по-късно, независимо от получения през 2011 г. заем за капитал, загубата на HelB се е увеличила допълнително, достигайки -6,1 млн. EUR.

(158) Един разумен инвеститор би проучил също така дали дружеството, в което потенциално би искал да инвестира, си изплаща другите дългове. Щеше да е успокоително да се установи, че HelB е изпълнявало задълженията си. Един разумен инвеститор обаче не би бил успокоен да научи, че HelB не е изплатило никаква част от заема за капитал от 2005 г. Неизплатеното салдо по този заем в края на 2010 г. (с начислена лихва) е възлизало на 21,6 млн. EUR. Комисията припомня, че според Финландия към момента на предоставяне на заема за капитал от 2005 г. HelB е имало задоволителна кредитоспособност и перспективи за подобряваща се рентабилност. Ако дружество, за което се твърди, че е в добро финансово положение, не е изплатило никаква част от заема за капитал от 2005 г., един разумен инвеститор не би очаквал да получи повече от предприятие в много по-лошо финансово положение, каквото е било HelB през 2011 г.

(159) Комисията не споделя мнението на Финландия, че неизплащането на заема за капитал от 2005 г. не може да се разглежда като съществен фактор за определяне на съответствието с пазарните условия на заема за капитал от 2011 г. Финландия твърди това на основание на факта, че финландското право включва специфични разпоредби относно заемите за капитал. Причините, поради които предполагаемата необходимост да се гарантира съответствието с финландското право не може да се счита за фактор при определяне на съответствието с пазарните условия, както е посочено в съображение 124 по отношение на заема за капитал от 2005 г., се прилагат *mutatis mutandis* спрямо заема за капитал от 2011 г. В допълнение на това, всеки разумен инвеститор, който възнамерява да предостави заем за капитал, би разглеждал като съществен критерий при вземане на решение факта дали неговият потенциален длъжник е изплащал подобни заеми в миналото или не.

(160) Що се отнася до въпроса какви парични потоци един разумен рационален инвеститор би очаквал да генерира от заема за капитал от 2011 г., струва си да се припомни, че заемът е подлежал на погасяване само ако и доколкото HelB е генерирало достатъчно печалби. Поради това Комисията ще проучи какви печалби един разумен инвеститор би очаквал HelB да генерира от 2011 г. нататък.

(161) Въз основа на анализа, направен в съображения 153—157, Комисията счита, че един разумен инвеститор с нормален рисков профил не би очаквал от HelB да генерира каквито и да е печалби и следователно да получи каквито и да било плащания по заема за капитал от 2011 г. Действителните финансови резултати на HelB също потвърждават този анализ, тъй като HelB е продължило да генерира загуби и не е изплатило никаква част от заема за капитал от 2011 г. В крайна сметка градът е конвертирал заема в собствен капитал, което — като се има предвид, че HelB е прекратило дейността си, — на практика е означавало неговото отписване.

(162) Дори и ако HelB беше генерирало някаква печалба, то не би могло да я използва цялата за изплащане на заема за капитал от 2011 г. HelB щеше да се наложи първо да покрие остатъка от натрупаните си загуби и заеми за капитал (-0,6 млн. EUR към 31 декември 2010 г.) и след това, ако все още има излишък, да използва почти 80 % от него за изплащане на заема за капитал от 2005 г. Това се дължи на факта, че заемите за капитал са били платими на пропорционална основа, а на заема от 2005 г. (включително начислената лихва) са се падали приблизително 80 % от общия остатък по двата заема за капитал (т.е. заемите от 2005 и 2011 г.). С други думи, за да изплати заема от 2011 г. в размер на 5,8 млн. EUR, HelB щеше да се наложи да реализира печалба от най-малко 28 млн. EUR, тъй като щеше

да му се наложи да покрие и капиталовия дефицит от -0,6 млн. EUR и да изплати заема от 2005 г. (21,6 млн. EUR с начислената лихва към края на 2010 г.). В допълнение на това HelB е щяло да трябва да изплати всички лихви, начислени по заема за капитал от 2011 г. За сравнение, през шестте финансови години от дейността си преди 2010 г. HelB е генерирало обща нетна загуба от -16,3 млн. EUR.

(163) Както е посочено в съображение 161, очакваните бъдещи плащания по заема за капитал от 2011 г. от гледна точка на един разумен инвеститор биха били нулеви. Следователно ННС на тази инвестиция, равняваща се на сумата от първоначалните разходи за капитал (т.е. самия заем) и последващите плащания, възлиза на -5,8 млн. EUR. Дори и ако се предположи, че HelB би реализирало някаква печалба, определено тя не би била достатъчна, за да се изплати целият заем (вж. съображение 162). В такъв случай ННС на инвестицията пак щеше да е отрицателна. Като се има предвид, че правилото за вземане на решения при анализа на ННС е i) да се инвестира, ако ННС е по-голяма от нула, и ii) да не се инвестира, ако ННС е отрицателна, Комисията стига до заключението, че един разумен инвеститор не би предоставил заема за капитал на HelB през януари 2011 г.

(164) Финландия твърди, че заемът за капитал от 2011 г. не следва да се оценява чрез сравнение със заем, предоставен от хипотетичен нов инвеститор, а по-скоро да се разглежда като капиталова инжекция, направена от дългосрочен собственик на група в изцяло притежавано дъщерно дружество с цел запазване на неговия капитал.

(165) Действително предишната икономическа експозиция на града към HelB като акционер (и кредитор) следва да се вземе предвид при разглеждане на въпроса дали въпросният заем за капитал е в съответствие с пазарните условия ([36]). Такава предишна експозиция може да бъде разглеждана в рамките на съпоставителния сценарий например чрез сравняване на очакваната възвръщаемост от съответната инвестиция с очакваната възвръщаемост при съпоставителния сценарий. Такива съпоставителни сценарии могат да включват например продажба на дружеството, продажба на активи, ликвидация, преструктуриране или набиране на частен капитал. В случай че някой от тези алтернативни сценарии осигурява по-висока очаквана печалба или по-ниски очаквани загуби от избрания, един собственик на пазара би предпочел този вариант.

(166) Градът не е сравнил възвръщаемостта по заема за капитал от 2011 г. с възвръщаемостта при всеки алтернативен сценарий. Освен това Финландия не твърди, че заемът би предоставил на града най-високата възвръщаемост. Следователно градът е взел въпросното инвестиционно решение без да провери дали то ще бъде по-изгодно от другите налични варианти. Във всеки случай това не е начинът, по който би постъпил един разумен инвеститор с предишна експозиция.

(167) Предвид липсата на сравнение от страна на града, Комисията извърши своя собствена оценка. На първо място, Комисията отбелязва, че акционер, притежаващ 100 % от акциите на дадено дружество, може действително да има различни интереси от инвеститор без предишна експозиция; въпреки това дори и такъв акционер не би финансирал дъщерното си дружество безкрайно, а рано или късно би изискал определена норма на възвръщаемост от инвестицията си.

(168) До момента, в който градът е предоставил заема за капитал от 2011 г., HelB и неговите предшественици не са реализирали никаква печалба в продължение на поне 12 последователни години и не е имало реалистични перспективи рентабилността да се увеличи в бъдеще (вж. съображение 155). Освен това, въпреки че градът преди това е бил инвестирал най-малко 30,8 млн. EUR под формата на „заема за учредяване“ и заема за оборудване, той е наблюдавал как капиталът му се стопява с всяка година. До 2010 г. натрупаните капиталови загуби на града от инвестицията в HelB и неговите предшественици е достигнала -21,7 млн. EUR ([37]). Съмнително е дали разумен акционер би продължил да финансира дъщерното си дружество при такива обстоятелства.

(169) В количествено изражение възвръщаемостта по заема за капитал от 2011 г., която един разумен пазарен инвеститор би очаквал, би била -5,8 млн. EUR (вж. съображение 163). Това обаче не е единственият фактор, който даден акционер (особено ако притежава 100 % от акциите на дружеството) би взел предвид. Той също така би взел предвид и очакваните бъдещи капиталови печалби/загуби. Във връзка с това Комисията отбелязва, че ако HelB е продължило да изчерпва своя капитал със среден темп, регистриран между 2005 и 2010 г., градът е щял да продължи да губи най-малко -2,7 млн. EUR от своя капитал всяка година след инвестицията. В действителност градът е загубил много повече, средно -4.1 млн. EUR капитал годишно за периода 2011—2014 г.

([36]) Вж. решение на Съда от 3 април 2014 г., *ING Groep NV*, C-224/12 P, EU:C:2014:213, т. 29—37.

([37]) Нетните активи на HKL Bussiliikenne са намалели от 9 млн. EUR през 1999 г. на 3,6 млн. EUR през 2004 г., а нетните активи на HelB са намалели от 9,7 млн. EUR през 2005 г. на -6,6 млн. EUR през 2010 г.

(170) Комисията сега ще разгледа алтернативен сценарий за продажба на HelB. В такъв случай градът щеше да поеме разходите по продажбата, които обикновено са незначителни. Той също така би загубил заема за капитал от 2005 г. Този заем обаче е било малко вероятно да бъде върнат така или иначе и всъщност никога не е бил върнат (вж. съображение 158). Градът също така щеше да загуби и заема за оборудване, чието неизплатено салдо към края на 2010 г. е било 13,1 млн. EUR, от които HelB е изплащало 0,6 млн. EUR годишно. Не е било разумно да се очаква, че заемът за оборудване ще бъде изцяло изплатен (HelB всъщност е изплатило едва 2,4 млн. EUR, преди градът да отпише заема). Въпреки това, дори и при малко вероятния сценарий, ако HelB беше продължило да изплаща този заем, всички съответни постъпления биха били повече от неутрализирани от вероятните загуби на капитал (вж. предходното съображение). Сумарно допълнителните разходи при сценария за продажба в сравнение с действителните разходи могат да се приемат за 0.

(171) От друга страна, при този сценарий градът е щял да получи постъпления от продажбата. Комисията няма точна оценка за стойността на HelB през януари 2011 г. За целите на оценката обаче не е необходимо да се определя точната продажна стойност. Достатъчно е да се покаже, че очакваните постъпления от продажбата биха били по-високи от възвръщаемостта при базовия сценарий, т.е. -5,8 млн. EUR (вж. съображение 163).

(172) През септември 2015 г. Inspira Oy, нает от града експерт, е оценил HelB на стойност между 11,6 и 25,6 млн. EUR (в зависимост от използвания метод за оценка). През декември 2015 г. градът е продал HelB за 24,2 млн. EUR. Комисията отбелязва, че нетните активи на HelB, които отразяват стойността на дружеството, са били с 16,3 млн. EUR по-малко през декември 2014 г., отколкото през декември 2010 г. Освен това финансовите перспективи на HelB са се влошили, тъй като дружеството е отчело загуба от -7 млн. EUR през 2014 г. (влошаване спрямо предходната година) и загуба от -3,3 млн. EUR през 2010 г. (подобрение спрямо предходната година). Като се има предвид това, може да се предположи, че стойността на HelB към момента на предоставяне на заема за капитал от 2011 г. е била по-висока, отколкото към момента на продажбата на дружеството. Независимо от конкретния случай, не може да се отрече, че градът е можел да очаква да генерира поне известни приходи от продажбата на HelB през януари 2011 г. Това е достатъчно да се заключи, че очакваната възвръщаемост е била по-висока при сценария с продажбата, отколкото при действителния сценарий с предоставянето на заема. Следователно заемът за капитал от 2011 г. не е бил в съответствие с пазарните условия, дори като се вземе предвид предишната икономическа експозиция на града.

(173) Без да се засяга заключението, направено в предходното съображение, дори ако заемът за капитал от 2011 г. е бил най-добрият вариант за града (*quod non*), той пак не би бил в съответствие с пазарните условия на основание, че не е бил предоставен при пазарни условия. Това е така, защото съгласно Съобщението относно референтните лихвени проценти от 2008 г. ([38]), което влезе в сила на 1 юли 2008 г. и следователно е приложимо спрямо заема за капитал от 2011 г., използваният като приближение пазарен лихвен процент за стандартен заем, предоставен през януари 2011 г. на дружество в затруднено финансово положение (рейтинг CCC и по-нисък), каквото е било HelB, без обезпечение, е 11,49 % (базов процент от 1,49 % плюс марж от 1 000 базисни пункта). Поради това той е бил много по-висок от действително приложения лихвен процент от 6 %. Всъщност използваният като приближение лихвен процент следва да бъде дори по-висок, за да се отчете допълнителният риск, свързан с квазикапиталовия характер на заема за капитал.

(174) Финландия представи проучване, изготвено от експерт, който е оценил съответствието с пазарните условия на подчинените заеми, предоставени на HelB. Проучването обхваща заемите за капитал от 2011 и 2012 г. Експертът е установил, че лихвеният процент от 6 % по тези заеми може да се счита за пазарен. Комисията все пак отбелязва, че проучването е от 8 юни 2015 г., т.е. било е изготвено много след като градът е взел решението да отпусне въпросните заеми. Следвайки консолидираната съдебна практика на Съда, съответствието с пазарните условия трябва да се проверява предварително, като се вземе предвид информацията, която е била налична към момента на вземане на решението за намесата ([39]). Проучването е било изготвено впоследствие, поради което не може да бъде прието като основателно доказателство за съответствие с пазарните условия.

(175) Въпреки това Комисията разгледа проучването и счита, че то не може да бъде прието като доказателство за съответствие с пазарните условия поради следните причини. Първо, в него се оценява рейтингът на HelB за тригодишен период 2010—2012 г. и следователно не се отразява точно финансовото положение на дружеството в точния момент на предоставяне на заемите. Второ, в него разглежданите заеми се сравняват с извадка от подчинени пазарни заеми. Референтната група обаче е насочена към длъжниците с по-висок рейтинг и следователно подценява средния пазарен лихвен процент ([40]). Във всеки случай лихвеният процент по заемите за капитал за HelB си остава

([38]) Вж. бележка под линия 23.

([39]) Решение на Съда от 5 юни 2012 г., Комисия/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, т. 83, 84, 85 и 105; решение на Съда от 16 май 2002 г., *France/Комисия (Stardust)*, C-482/99, EU:C:2002:294, т. 71 и 72; решение на Общия съд от 30 април 1998 г., *Cityflyer Express/Комисия*, T-16/96, EU:T:1998:78, т. 76; решение на Общия съд от 25 юни 2015 г., *Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE) и Sace BT SpA/Комисия*, T-305/13, EU:T:2015:435, т. 183, потвърдено с решение на Съда от 23 ноември 2017 г., C-472/15 P, EU:C:2017:885, т. 108 и 109.

([40]) По-конкретно извадката включва осем заема с рейтинг BB-/Ba3 (т.е. по-висок) и само два с кредитен рейтинг CCC+/Caa1 (т.е. по-нисък), което намалява средния лихвен процент на референтната група.

по-нисък от този подценен среден лихвен процент (6,9 %) без това да е обосновано. И накрая, лихвеният процент по заемите за капитал е по-нисък от средните лихвени проценти по купоните за облигациите, емитирани през 2011 и 2012 г., докато облигациите обикновено имат по-висок приоритет от подчинените заеми и следователно са свързани с по-малък риск. В заключение, освен факта, че проучването е било направено впоследствие, което само по себе си е достатъчно то да се отхвърли като основателно доказателство, в него не се оценява по подходящ начин съобразеният с пазара лихвен процент по заемите за капитал.

(176) Въз основа на гореизложената оценка Комисията стига до заключението, че със заема за капитал от 2011 г. е предоставено неправомерно икономическо предимство на HelB.

(177) В съображение 163 Комисията заключи, че един разумен инвеститор не би предоставил на HelB заема за капитал през януари 2011 г. С други думи, HelB не би получило такъв заем на пазара при никакви условия. Това е така, защото независимо от начисления лихвен процент, ННС на инвестиция, включваща предоставянето на такъв заем, винаги би била отрицателна. Не би могло разумно да се очаква HelB да генерира достатъчно печалби за погасяването на такъв заем, предвид затрудненото му финансово положение. Общият съд постанови, че при обстоятелства, при които заемополучателят се намира в деликатно финансово положение, което се характеризира най-вече с намаляващ оборот, отрицателен собствен капитал и невъзможност за погасяване на заеми със собствени средства, икономическото предимство под формата на заем може да се равнява на общия размер на взетите средства ([41]). С оглед на това икономическото предимство на заема за капитал от 2011 г. е равно на общия размер на заема.

9.3.3. *Заключение относно наличието на държавна помощ*

(178) С оглед на изложеното по-горе, Комисията счита, че мярка 3 представлява помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Помощта възлиза на пълния размер на заема, т.е. 5,8 млн. EUR. Датата на предоставяне на помощта е датата на отпускане на заема, т.е. 31 януари 2011 г.

9.4. **Мярка 4 — заемът за капитал от 2012 г. за HelB**

9.4.1. *Държавни ресурси и приписване на държавата, избирателност, въздействие върху конкуренцията и търговията между държавите членки*

(179) Заключението относно държавните ресурси и приписването на държавата (вж. съображение 85), избирателността (вж. съображение 86), въздействието върху конкуренцията и търговията между държавите членки (вж. съображение 117), направено по отношение на мярка 1, се прилага съответно за настоящата мярка.

9.4.2. *Наличие на икономическо предимство*

(180) И накрая, според Финландия поради факта, че заемът за капитал от 2012 г. е бил отпуснат след подаването на жалбата през октомври 2011 г., Градският съвет е изискал заемът за капитал от 2012 г. да бъде предоставен при пазарни условия. Въз основа на това Финландия твърди, че заемът не включва държавна помощ. Това твърдение не беше подкрепено с никакви доказателства или мотивирана обосновка. То също така не се потвърждава от оценката на Комисията (вж. по-долу). Поради това то трябва да бъде отхвърлено.

(181) Заемът за капитал от 2012 г. е бил предоставен при същите условия като заема за капитал от 2011 г. По-конкретно, той е носел лихвен процент от 6 %, не е бил гарантиран с обезпечение, изплащането му е зависело от наличието на достатъчни печалби, бил е подчинен на всички останали дългове и е бил безсрочен. Финландия потвърди, че общите условия на заема за капитал от 2012 г. са били същите като тези на заема за капитал от 2011 г.

(182) Преди да отпусне заема за капитал от 2012 г. на HelB, градът не е извършвал никаква инвестиционна оценка или друга еквивалентна оценка на очаквания финансов резултат от инвестицията.

(183) Заемът от 2012 г. е бил предоставен без участието на частни оператори и следователно неговото съответствие с пазарните условия не може да бъде оценено пряко. Финландия не предостави никакви сравними пазарни сделки (вж. съображения 149 и 150) и Комисията не откри подходящи референтни пазарни показатели за сравнение. Поради това, както и в случая със заема за капитал от 2011 г., Комисията трябва да прибегне до другия метод за оценка, а именно анализа на ННС.

([41]) Решение на Съда от 1 февруари 2018 г., *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE/Комисията*, EU:T:2018:57, т. 193 и цитираната съдебна практика.

(184) Финансовото положение на HelB към момента на предоставяне на заема за капитал от 2012 г. е било дори още по-лошо, отколкото когато дружеството е получило заема за капитал от 2011 г. В края на 2011 г. HelB е отчело загуба от -6,1 млн. EUR (влошаване в сравнение с -3,3 млн. EUR през 2010 г.) и отрицателен собствен капитал от -12,7 млн. EUR (влошаване в сравнение с -6,6 млн. EUR през 2010 г.). Дружеството се е квалифицирало като предприятие в затруднено положение по смисъла на Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г. Аналогично, финансовите перспективи на HelB през май 2012 г. са били дори по-лоши, отколкото през януари 2011 г., когато е бил предоставен предишният заем за капитал. Това се дължи на факта, че натрупаните загуби са се увеличили допълнително със загубите, отчетени през 2011 г., която е станала 13-та поредна година, през която HelB или неговите предшественици са генерирали загуби.

(185) Тъй като финансовото положение и финансовите перспективи на HelB са се влошили допълнително, направеното в съображение 161 заключение по отношение на заема за капитал от 2011 г. се прилага *a fortiori* по отношение на заема за капитал от 2012 г. Това означава, че един разумен инвеститор с нормален рисков профил не би очаквал от HelB да генерира каквито и да е печалби и следователно да получи каквито и да било плащания по заема за капитал от 2012 г. Това беше потвърдено от последващите събития, тъй като HelB не успя да изплати каквато и да е част от заема за капитал от 2012 г. и градът в крайна сметка го конвертира в собствен капитал, което имайки предвид, че HelB е преустановило дейността си, на практика означава неговото отписване.

(186) Освен това през май 2012 г. градът все още не беше получил никакви плащания по заема за капитал от 2005 г. и в допълнение на това не беше получил никакви плащания по заема за капитал от 2011 г. Остатъчното салдо по тези заеми в края на 2011 г. (заедно с начислената лихва) е възлизало на 28,4 млн. EUR (т.е. 6,8 млн. EUR повече, отколкото в края на 2010 г.). Следователно, за да изплати заемът за капитал от 2012 г., HelB е трябвало да реализира печалба от най-малко 37,3 млн. EUR, първо за да покрие капиталовия дефицит ([42]) (-0,9 млн. EUR в края на 2011 г.), след това за да изплати заемите за капитал от 2005 и 2011 г. (28,4 млн. EUR заедно с начислената лихва към края на 2011 г.) на пропорционална основа заедно със заема за капитал от 2012 г. в размер на 8 млн. EUR. Следователно бъдещите печалби, необходими за изплащане на заема за капитал от 2012 г., са били с 9,3 млн. EUR по-високи, отколкото при заема за капитал от 2011 г. (вж. съображение 162).

(187) Като се има предвид, че очакваните бъдещи плащания по заема за капитал от 2012 г. са били нулеви, ННС на тази инвестиция, равняваща се на сумата от първоначалните разходи за капитал (т.е. самия заем) и последващите плащания, възлиза на -8 млн. EUR. Дори и ако HelB да е реализирало някаква печалба, тя определено не би била достатъчна, за да се изплати целият заем (вж. съображение 186). В такъв случай ННС на инвестицията пак щеше да е отрицателна. Въз основа на това, като взема предвид правилото за вземане на решения при анализа на ННС (вж. съображение 163), Комисията стига до заключението, че един разумен инвеститор не би предоставил на HelB заема за капитал през май 2012 г.

(188) Що се отнася до аргумента на Финландия, че заемът за капитал от 2012 г. е бил оправдана мярка за финансиране от акционерите, приложена с цел осигуряване на ликвидността на изцяло притежавано дъщерно дружество, направената в съображения 165—172 оценка по отношение на заема за капитал от 2011 г., се прилага *mutatis mutandis* спрямо заема за капитал от 2012 г., както е обяснено по-долу.

(189) До момента, в който градът е предоставил заема за капитал от 2012 г., HelB и неговите предшественици не са реализирали никаква печалба в продължение на поне 13 последователни години и не е имало реалистични перспективи рентабилността да се увеличи в бъдеще (вж. съображение 184). Освен това, въпреки че градът преди това е бил инвестирал най-малко 36,6 млн. EUR под формата на „заема за учредяване“, заема за оборудване и заема за капитал от 2011 г., той е наблюдавал как капиталът му постоянно се стопява. До 2011 г. натрупаните капиталови загуби на града от инвестицията в HelB и неговите предшественици е достигнала -27,8 млн. EUR ([43]). Съмнително е дали един разумен акционер би продължил да финансира дъщерното си дружество при такива обстоятелства.

(190) В количествено изражение възвръщаемостта по заема за капитал от 2012 г., която един разумен пазарен инвеститор би очаквал, би била -8 млн. EUR (вж. съображение 187). Това обаче не е единственият фактор, който даден акционер (особено ако притежава 100 % от акциите на дружеството) би взел предвид. Той също така би взел предвид и очакваните бъдещи капиталови печалби/загуби. Във връзка с това Комисията отбелязва, че ако HelB е продължило да изчерпва своя капитал със среден темп, регистриран между 2005 и 2011 г., градът е щял да продължи да губи най-малко -3,2 млн. EUR от своя капитал всяка година след инвестицията. В действителност градът е загубил много повече, средно -3,4 млн. EUR капитал годишно през периода 2012—2014 г.

(191) Подобно на случая със заема за капитал от 2011 г., Комисията сега ще разгледа алтернативен сценарий за продажба на HelB. В такъв случай градът е щял да поеме разходите по продажбата, които обикновено са незначителни. То също така би загубило заемите за капитал от 2005 и 2011 г. Тези заеми обаче е било малко вероятно да бъдат върнати така или иначе и всъщност никога не са били върнати (вж. съображения 158 и 161). Градът също така е

([42]) Сумата на натрупаните загуби и заемите за капитал.

([43]) Нетните активи на HKL Bussiliikenne са намалели от 9 млн. EUR през 1999 г. на 3,6 млн. EUR през 2004 г., а нетните активи на HelB са намалели от 9,7 млн. EUR през 2005 г. на -12,7 млн. EUR през 2011 г.

щял да загуби и заема за оборудване, чието неизплатено салдо към края на 2011 г. е било 12,5 млн. EUR, от които HelB е изплащало 0,6 млн. EUR годишно. Не е било разумно да се очаква, че заемът за оборудване ще бъде изцяло изплатен (HelB всъщност е изплатило едва 1,8 млн. EUR, преди градът да отпише заема). Въпреки това, дори и при малко вероятния сценарий, ако HelB беше продължило да изплаща този заем, всички съответни постъпления биха били повече от неутрализирани от вероятните загуби на капитал (вж. предходното съображение). Сумарно допълнителните разходи при сценария за продажба в сравнение с действителните разходи със сигурност могат да се приемат за 0.

(192) От друга страна, при този сценарий градът е щял да получи постъпления от продажбата. Комисията няма точна оценка за стойността на HelB през май 2012 г. За целите на оценката обаче не е необходимо да се определя точната продажна стойност. Достатъчно е да се покаже, че очакваните постъпления от продажбата биха били по-високи от възвръщаемостта при базовия сценарий, т.е. -8 млн. EUR (вж. съображение 187).

(193) Както е посочено в съображение 172, през септември 2015 г. HelB е било оценено на стойност между 11,6 млн. EUR и 25,6 млн. EUR, а през декември 2015 г. градът е продал HelB срещу 24,2 млн. EUR. Комисията отбелязва, че нетните активи на HelB, които отразяват стойността на дружеството, са били с 10,2 млн. EUR по-малко през декември 2014 г., отколкото през декември 2011 г. Освен това финансовите перспективи на HelB са се влошили, тъй като дружеството е отчело загуба от -7 млн. EUR през 2014 г. (влошаване с 7,1 млн. EUR спрямо предходната година) и загуба от -6,1 млн. EUR през 2010 г. (влошаване с 3,3 млн. EUR спрямо предходната година). Като се има предвид това, може да се предположи, че стойността на HelB към момента на предоставяне на заема за капитал от 2012 г. е била по-висока, отколкото към момента на продажбата на дружеството. Независимо от конкретния случай, няма никакво основателно съмнение, че градът е могъл да очаква да генерира поне известни приходи от продажбата на HelB през май 2012 г. Това е достатъчно, за да се заключи, че очакваната възвръщаемост е била по-висока при сценария с продажбата, отколкото при действителния сценарий с предоставения заем. Следователно заемът за капитал от 2012 г. не е бил в съответствие с пазарните условия, дори като се вземе предвид предишната икономическа експозиция на града.

(194) Без да се засяга заключението, направено в предходното съображение, дори ако заемът за капитал от 2012 г. е бил най-добрият вариант за града (*quod non*), той пак не би бил в съответствие с пазарните условия на основание, че не е бил предоставен при пазарни условия. Това е така, защото съгласно Съобщението относно референтните лихвени проценти от 2008 г. ([44]), което влезе в сила на 1 юли 2008 г. и следователно е приложимо спрямо заема за капитал от 2012 г., използваният като приближение пазарен лихвен процент за стандартен заем, предоставен през май 2012 г. на дружество в затруднено финансово положение (рейтинг CCC и по-нисък), каквото е било HelB, без обезпечение, е 11,67 % (базов процент от 1,67 % плюс марж от 1 000 базисни пункта). Поради това той е бил много по-висок от действително приложения лихвен процент от 6 %. Всъщност използваният като приближение лихвен процент следва да бъде дори по-висок, за да се отчете допълнителният риск, свързан с квазикапиталовия характер на заема за капитал.

(195) Както е оценено в съображения 174и 175, представеното от Финландия проучване относно заемите за капитал от 2011 и 2012 г. не може да бъде прието като основателно доказателство за тяхното съответствие с пазарните условия.

(196) Въз основа на гореизложеното Комисията стига до заключението, че със заема за капитал от 2012 г. е предоставено неправомерно икономическо предимство на HelB. Помощта възлиза на пълния размер на заема по същите причини като изложените в съображение 177.

9.4.3. *Заключения относно наличието на държавна помощ*

(197) С оглед на изложеното по-горе, Комисията счита, че мярка 4 представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. Помощта възлиза на пълния размер на заема, т.е. 8 млн. EUR. Датата на предоставяне на помощта е датата на предоставяне на заема, т.е. 23 май 2012 г.

9.5. **Общо заключение относно наличието на помощ**

(198) С оглед на оценката, направена в съображения 78—197, Комисията стига до заключението, че мерки 1, 2, 3, 4 (заемът за оборудване и заемите за капитал) представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС, която възлиза на обща стойност от 54 231 850 EUR.

10. **СЪВМЕСТИМОСТ НА ПОМОЩТА**

(199) Доколкото мерки 1, 2, 3 и 4 представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС, Комисията трябва да прецени дали тази помощ може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар.

([44]) Вж. бележка под линия 23.

(200) Съгласно съдебната практика държавата членка е тази, която трябва да се позове на възможните основания за съвместимост и да докаже, че условията за такава съвместимост са изпълнени ([45]). Въпреки това Финландия счита, че съответните мерки не представляват държавна помощ и поради това не са предоставили основания за съвместимост.

(201) Въпреки това Комисията оцени съвместимостта на помощта.

(202) Тъй като HelB и неговите предшественици осъществяват дейност в областта на обществения пътнически транспорт, Комисията на първо място провери дали Регламент (ЕИО) № 1191/69 и Регламент (ЕО) № 1370/2007 ([46]) може да са били приложими в настоящия случай. В Регламент (ЕИО) № 1191/69 са определени правилата, приложими спрямо задълженията за обществени услуги в областта на сухопътния транспорт преди влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1370/2007 относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт. С Регламент (ЕО) № 1370/2007 се определят условията, при които компенсаторните плащания, предвидени в поръчки и концесии за обществени услуги за пътнически превоз, се считат за съвместими с вътрешния пазар и освободени от задължението за предварително уведомяване за държавна помощ. Комисията отбелязва, че заемът за оборудване от 2002 г. и заемите за капитал от 2005, 2011 и 2012 г. представляват мерки за дългово финансиране, които са били предоставени на HelB, и по никакъв начин не представляват компенсация за изпълнението на задължения за извършване на обществена услуга. Поради това оценяваните мерки не попадат в обхвата на приложение на тези регламенти.

(203) След това Комисията прецени дали член 93 от ДФЕС е подходяща основа за съвместимост. Член 93 от ДФЕС съдържа правила за съвместимостта на държавната помощ в областта на координацията на транспорта и задълженията за извършване на обществена услуга в областта на транспорта и представлява *lex specialis* по отношение на член 106, параграф 2 и член 107, параграф 3 от ДФЕС. Съдът на ЕС е постановил, че в този член се *„признава, че помощта за транспорта е съвместима с вътрешния пазар само в строго определени случаи, които не застрашават общите интереси на [Съюза]“* ([47]).

(204) Комисията отбелязва, че за да бъде помощта съвместима, тя трябва да отговаря на нуждите от координиране на транспорта. За да се счита, че дадена мярка отговаря на нуждите от координиране на транспорта, тя трябва да е необходима и пропорционална на преследваната цел. В своята постоянна практика за вземане на решения Комисията счита, че помощта за координиране на транспорта е съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 93, ако са изпълнени следните кумулативни условия: i) помощта допринася за постигането на цел от общ интерес; ii) помощта е необходима и има стимулиращ ефект; iii) помощта е пропорционална; iv) помощта или подпомаганата дейност е достъпна за всички потребители на недискриминационна основа. Следователно преди всичко помощта трябва да бъде необходима за постигане на цел от общ интерес и трябва да има стимулиращ ефект, т.е. помощта трябва да променя поведението на получателя по такъв начин, че той да започне допълнителна дейност, която не би осъществявал без помощта, или която би осъществявал по ограничен или различен начин, така че целта от общ интерес не би била постигната. Комисията счита, че заемът за ново оборудване от 2002 г. и заемите за капитал от 2005, 2011 и 2012 г. не са имали стимулиращ ефект, тъй като тези мерки не са променили поведението на HelB (нито на предшественика му) по такъв начин, че да извършва допълнителна дейност, която то не би осъществявало без помощта. Като се има предвид, че посочените по-горе условия са кумулативни, това е достатъчно, за да се заключи, че разглежданите мерки не могат да бъдат обявени за съвместими съгласно член 93 от ДФЕС.

(205) Комисията също така оцени дали изключенията, предвидени в член 107, параграфи 2 и 3 от ДФЕС, могат да бъдат използвани за оценка на съвместимостта на помощта. Комисията счита, че изключенията, предвидени в член 107, параграф 2 от ДФЕС (помощ, предоставена на отделни потребители, помощ за отстраняване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития, помощ, предоставена на икономиката на някои региони, засегнати от разделението на Германия), очевидно не са приложими. Същото заключение се отнася и за изключенията, предвидени в член 107, параграф 3, букви г) и д) от ДФЕС (помощ за насърчаване на културата и опазване на наследството и помощ, определена с решение на Съвета). По същите причини не се прилага изключението, свързано с развитието на определени области или на определени сектори, предвидено в член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС.

([45]) Решение на Съда от 28 април 1993 г., *Италия/Комисия*, C-364/90, EU:C:1993:157, т. 20.

([46]) Регламент (ЕИО) № 1191/69 на Съвета от 26 юни 1969 г. относно действията на държавите членки по задължения, присъщи на концепцията за обществена услуга в железопътния, автомобилния и вътрешноводния транспорт, (ОВ L 156, 28.6.1969 г., стр. 1); Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1).

([47]) Вж. решение на Съда от 12 октомври 1978 г., *Комисия/Италия*, 156/77, EU:C:1978:180, т. 10.

(206) Комисията също така оцени дали някоя от разглежданите мерки би могла да бъде съвместима въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС съгласно кризисните правила, предвидени във Временната рамка за мерките за държавна помощ за подпомагане на достъпа до финансиране при настоящата финансова и икономическа криза ([48]). На първо място Комисията отбелязва, че оценяваната помощ изглежда не е била предоставена за улесняване на достъпа до финансиране в контекста на финансовата и икономическата криза. Финландия не твърди, че HelB не е могло да привлече финансиране поради последиците от финансовата и икономическата криза. Във всеки случай Временната рамка е била приложима между 17 декември 2008 г. и 31 декември 2011 г. Тя се е прилагала по отношение на помощта *de minimis* и по отношение на помощта под формата на гаранции и субсидирани лихвени проценти, помощта за производството на екологични продукти и мерките за рисков капитал. Що се отнася до заемите, само заемът за капитал от 2011 г. е бил предоставен през периода на прилагане на Временната рамка. От 1 януари 2011 г. обаче субсидираните заеми за предприятия в затруднено положение са били изключени от приложното поле на Временната рамка. Към момента на получаване на заема от 2011 г. HelB е било определено като предприятие в затруднено положение (вж. съображение 153). С оглед на гореизложеното Комисията счита, че Временната рамка не е приложима по отношение на оценяваната помощ.

(207) В член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС се предвижда, че предоставянето на държавни помощи може да бъде разрешено за улесняване на развитието на някои икономически дейности, доколкото тези помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес. В изпълнение на Временната рамка Комисията посочи критериите, които ще следва при оценката на помощта за оздравяване и преструктуриране, определени в Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г. ([49]) и Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г. ([50]) (приложими по отношение на оценяваните мерки). Следователно оценката на съвместимостта с вътрешния пазар трябва да включва проверка дали са изпълнени условията, определени в тези Насоки. Предвид финансовото положение на HKL Bussiikenne, STA и HelB и естеството на съответните мерки (предназначени да гарантират икономическата жизнеспособност на получателя), Комисията счита за целесъобразно да оцени настоящата помощ въз основа на приложимите Насоки за оздравяване и преструктуриране.

(208) В съответствие с Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г. и от 2004 г. само предприятията в затруднение са допустими за помощ за оздравяване и преструктуриране. Както е посочено в съображение 105 във връзка със заема за ново оборудване от 2002 г., HKL Bussilikenne не е било предприятие в затруднено положение съгласно Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г. към момента на предоставяне на помощта. Аналогично, HelB не е било предприятие в затруднено положение съгласно Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г. към момента на предоставяне на заема за капитал от 2005 г., тъй като то е било току-що създадено и не е имало никакви резултати за минали периоди преди 2005 г. Освен това, съгласно точка 12 от Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г., едно новосъздадено предприятие не е допустимо за помощ за оздравяване или преструктуриране, дори и ако първоначалното му финансово положение е несигурно. Такъв например е случаят, когато новото предприятие възниква в резултат на ликвидация на предишното или просто поема активите на ликвидираното предприятие. По принцип едно предприятие се счита за новосъздадено през първите три години след започването на действие в съответната област. Едва след изтичането на този период, то започва да отговаря на условията за допустимост за получаване на помощи за оздравяване или преструктуриране, при условие че: а) то се определя като предприятие в затруднено положение по смисъла на Насоките за оздравяване и преструктуриране; и б) то не е част от по-голяма бизнес група, освен при специални условия, определени в Насоките за оздравяване и преструктуриране. Следователно HelB не е отговаряло на условията за помощ за оздравяване и преструктуриране за периода 2005—2007 г., т.е. първите три години от стопанската дейност на HelB. Що се отнася до заемите за капитал от 2011 и 2012 г., HelB е било определено като предприятие в затруднено положение съгласно точка 10 от Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г. най-малкото от 2009 г. насам (вж. съображение 153) и е било допустимо за помощ за оздравяване или преструктуриране през този период.

(209) Комисията обаче отбелязва, че условията за предоставяне на помощ за оздравяване, определени в раздел 3.1 от Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г. и 2004 г., не са изпълнени за никоя от оценяваните мерки. С изключение на заема за ново оборудване от 2002 г. въпросните мерки не са се състояли в помощ за осигуряване на ликвидност под формата на заеми или гаранции по заеми. По-специално заемите за капитал не са били стандартни банкови заеми, а квазикапиталови инструменти. Освен това всички оценявани мерки не са приключили в срок до

([48]) Съобщение на Комисията — Временна общностна рамка за мерките за държавна помощ за подпомагане на достъпа до финансиране при настоящата финансова и икономическа криза (ОВ C 16, 22.1.2009 г., стр. 1), изменено на 25 февруари 2009 г. (ОВ C 83, 7.4.2009 г., стр. 1), 28 октомври 2009 г. (ОВ C 261, 31.10.2009 г.) и 8 декември 2009 г. (ОВ C 303, 15.12.2009 г., стр. 6). Временната рамка, първоначално приложима до края на 2010 г., впоследствие беше удължена и окончателно изтече на 31 декември 2011 г. (ОВ C 6, 11.1.2011 г., стр. 5).

([49]) Вж. бележка под линия 12.

([50]) Вж. бележка под линия 9.

шест месеца след изплащането на първия транш на предприятието и не са били предоставени на основание на сериозни социални затруднения. И накрая, те не са били придружени с ангажимент от страна на Финландия да предостави на Комисията план за преструктуриране или план за ликвидация, както се изисква в точка 25, буква в) от Насоките за оздравяване и преструктуриране от 2004 г. и точка 23, буква г) от Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г.

(210) Комисията отбелязва, че Финландия не е уведомила Комисията за нито една от разглежданите мерки като помощ за преструктуриране, както е предвидено в раздел 3.2 от Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г. и от 2004 г. Съгласно Насоките за оздравяване и преструктуриране както от 1999 г., така и от 2004 г., предоставянето на помощ за преструктуриране трябва да става, при условие че съществува план за преструктуриране, който трябва да е одобрен от Комисията във всички случаи на индивидуална помощ. Финландия не представи никакъв план за преструктуриране. Освен това тя не успя да докаже, че е изпълнено някое от необходимите условия за съвместимост на такава помощ (възстановяване на дългосрочната жизнеспособност, компенсаторни мерки, собствен принос и т.н.). Ето защо Комисията стига до заключението, че помощта не отговаря на условията за съвместимост, посочени в Насоките за оздравяване и преструктуриране от 1999 г. и от 2004 г.

Заключения относно съвместимостта на помощта

(211) С оглед на това Комисията стига до заключението, че установената в съображение 198 държавна помощ не е съвместима с вътрешния пазар.

11. **ИКОНОМИЧЕСКА ПРИЕМСТВЕНОСТ**

(212) Съгласно Договора и установената съдебна практика, след като Комисията е установила несъвместимостта на дадена помощ с вътрешния пазар, тя е компетентна да реши дали съответната държава членка трябва да отмени или измени помощта ([51]). Съдът също така систематично е постановявал, че задължението на дадена държава да отмени помощ, счетена от Комисията за несъвместима с вътрешния пазар, цели да възстанови съществувалата преди помощта ситуация.

(213) В този контекст Съдът е постановявал, че тази цел е постигната, когато получателят е изплатил сумите, предоставени чрез несъвместимата помощ, като по този начин се е отказал от предимството, което е имал спрямо конкурентите си на пазара, и ситуацията отпреди плащането на помощта е възстановена ([52]).

(214) Освен това съгласно съдебната практика ([53]) задължението за възстановяване може да важи и за ново дружество, на което въпросното дружество е прехвърлило или продало част от своите активи, когато тази схема за прехвърляне или продажба води до заключението, че е налице икономическа приемственост между двете дружества.

(215) Както е посочено в съображения 45—49, след откриването на официалната процедура стопанската дейност на HelB е продадена на частния автобусен оператор Viikin Linja Oy (част от KAG), който след това е променил името си на Helsingin Bussiliikenne, като по този начин се е превърнал в новото HelB.

(216) Следователно, за да определи от кое дружество да се възстанови несъвместимата помощ, предоставена на HelB, Комисията трябва да оцени дали съществува икономическа приемственост между старото HelB (понастоящем Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) и новото HelB (част от KAG). Ако се установи икономическа приемственост между двете дружества, помощта, която досега не е била възстановена от старото HelB, трябва да бъде възстановена от новото HelB (част от KAG).

([51]) Вж. Решение на Съда от 12 юли 1973 г., *Комисия/Германия*, 70/72, EU:C:1973:87, т. 13.
([52]) Вж. решение на Съда от 17 юни 1999 г., *Белгия/Комисия*, C-75/97, EU:C:1999:311, т. 64 и 65.
([53]) Решение на Общия съд от 28 март 2012 г., Ryanair/Комисия, T-123/09, EU:T:2012:164, т. 155.

(217) Според съдебната практика по делото *Multimedia* ([54]) и практиката на Комисията ([55]), оценката на икономическата приемственост между получателя на помощта и предприятието, на което са прехвърлени неговите активи, се извършва въз основа на група от показатели. Могат да се вземат предвид следните фактори: i) предметът на прехвърлянето (активи и пасиви, запазване на работната ръка, групи активи); ii) цената на прехвърлянето; iii) идентичността на акционерите или на собствениците на предприятието приобретател и на предприятието прехвърлител; iv) моментът на продажбата (след началото на разследването, откриването на официалната процедура или окончателното решение); v) икономическата логика на операцията ([56]).

(218) С оглед на продажбата на стопанската дейност на старото HelB на новото HelB Комисията ще анализира, въз основа на горепосочените критерии, дали съществува икономическа приемственост между старото HelB (понастоящем Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) и новото HelB (част от KAG), което е придобило стопанската дейност на старото HelB.

11.1. **Обхват на сделката**

(219) Комисията припомня, че за да се избегне икономическа приемственост, активите и другите елементи на прехвърленото предприятие трябва да представляват само част от предишното дружество или неговите дейности. Колкото по-голяма част от първоначалната стопанска дейност е прехвърлена на новото дружество, толкова по-голяма е вероятността стопанската дейност, свързана с тези активи, да продължи да се възползва от несъвместимата помощ ([57]).

(220) Макар Финландия да твърди, че транзакцията е била „сделка с активи“, условията на сделката показват, че в действителност HelB е било продадено като действащо предприятие. Както е посочено в съображения 47 и 48, обхватът на сделката е включвал всички активи, необходими за стопанските дейности (включително задължението за плащане на вноски за новозакупения автобусен парк на HelB), всичките 918 служители ([58]), търговското наименование Helsingin Bussiliikenne Oy и всички договори и свързани с тях задължения (включително договорите за транспортни услуги и за сублизинга на депата, с изключение обаче на заема за оборудване от 2002 г. и заемите за капитал от 2005, 2011 и 2012 г.).

(221) Освен това, в член 2.2 от споразумението за продажба между HelB и Viikin Linja Oy от 14 декември 2015 г. изрично се посочва, че предприятието на HelB се прехвърля в съответствие с това споразумение като действащо предприятие, докато в член 2.3 от споразумението за продажба се посочва, че продажбата включва всички активи и всички договори и задължения, необходими за продължаване на стопанската дейност на HelB.

(222) Следователно, що се отнася до обхвата на сделката, новото HelB фактически е поело всички икономически дейности на старото HelB, заедно с всички свързани с тях активи, права и задължения. Следователно новото HelB просто продължава да осъществява икономическите дейности на старото HelB по същество в същия обхват в сравнение със ситуацията преди сделката.

(223) Освен това Комисията отбелязва, че продажбата на стопанската дейност на HelB не е включвала неизплатените задължения на HelB, произтичащи от заема за оборудване от 2002 г. и заемите за капитал от 2005, 2011 и 2012 г., които са възлизали на приблизително 54 млн. EUR (с начислената лихва) ([59]).

([54]) Решение на Съда от 8 май 2003 г., *Италия и SIM 2 Multimedia/Комисия*, съединени дела C-328/99 и C-399/00, EU:C:2003:252

([55]) Решение на Комисията от 17 септември 2008 г. относно мерки за помощ N 321/2008, N 322/2008 и N 323/2008, приведени в действие от Гърция — *Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/Olympic Airways Services* (ОВ C 18, 23.1.2010 г., стр. 9); Решение на Комисията от 12 ноември 2008 г. относно мярка за помощ N 510/2008, приведена в действие от Италия — *Продажба на активите на Alitalia* (ОВ C 46, 25.2.2009 г., стр. 6); Решение на Комисията от 4 април 2012 г. по мярка за помощ SA.34547, приведена в действие от Франция — *Reprise de actifs du groupe SERNAM dans le garde de son redressement judiciaire* (ОВ C 305, 10.10.2012 г., стр. 10).

([56]) Този набор от показатели беше за първи път потвърден от Общия съд в решението му от 28 март 2012 г. по дело *Ryanair/Комисия* (Решение на Общия съд от 28 март 2012 г.,*Ryanair/Комисия*, T-123/09, EU:T:2012:164, т. 155), който потвърди решението по делото *Alitalia*.

([57]) Решение (ЕС) 2015/1826 на Комисията от 15 октомври 2014 г. относно държавната помощ, SA.33797 — (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP), предоставена от Словакия на NCHZ (ОВ L 269, 15.10.2015 г., стр. 71), т. 149

([58]) Служителите не са били съкратени и след това преназначени от новото HelB, а вместо това трудовите им договори просто са били прехвърлени на новото HelB в съответствие с клауза 2.6 от договора за продажба.

([59]) Градът е освободил старото HelB от задължението да върне заема за оборудване от 2002 г. на 13 януари 2016 г., а заемите за капитал са били конвертирали в капитал на старото HelB на 11 декември 2015 г., т.е. няколко дни преди продажбата на неговата стопанска дейност.

(224) Освен това Финландия изрично призна, че старото HelB не е имало никакви активи, с изключение на сумите в доверителната сметка и сумите, които потенциално биха могли да се получат съгласно механизма за допълнително плащане според резултатите, включен в договора за продажба (вж. съображение 46), и че ако сумата за възстановяване е по-голяма от сумата по доверителната сметка и вземанията съгласно механизма за допълнително плащане според резултатите, това на практика би довело до производство по несъстоятелност на старото HelB.

(225) Комисията счита, че този план да се остави старото HelB като „празна черупка“ със задължения в размер на приблизително 54 млн. EUR, надвишаващи продажната цена повече от два пъти, и без никакви активи за покриване на тези задължения, ясно показва опита на Финландия да заобиколи задължението за възстановяване на държавната помощ и икономическата приемственост между старото HelB и новото HelB.

11.2. **Трансферната цена**

(226) Както е посочено в съображение 45, стопанската дейност на HelB е била продадена без търг, което обикновено показва, че продажната цена не отразява пазарната цена.

(227) Според финландските органи са били осъществени контакти с няколко местни и чуждестранни оператора на обществен транспорт ([60]) във връзка с продажбата на стопанската дейност на HelB, а единствената оферта е дошла от частния автобусен оператор Viikin Linja Oy, който е предложил 24 210 193 EUR (вж. съображение 46).

(228) При все това простото разпространение на правно необвързващ инвестиционен меморандум до потенциалните купувачи, предварително подбрани от самия продавач, не може да бъде приравнено на конкурентна тръжна процедура, открита чрез публично обявяване. Когато адресатите на такава покана за представяне на оферти се избират неофициално, съществува голяма вероятност да не бъде осъществен контакт с определени потенциални купувачи, които желаят да платят по-висока цена. Освен това осъществяването на продажбата чрез конкурентна тръжна процедура осигурява обективност и прозрачност на процеса, който лесно може да бъде компрометиран при субективна процедура от типа „проучване“, каквато е организирана от град Хелзинки.

(229) Финландските органи също така твърдят, че получената за продажбата на HelB цена е била пазарна цена, основана на предварителна оценка ([61]), която градът е поръчал от независимото дружество Inspira Oy. Inspira Oy е използвало три различни метода за оценка, а именно i) методът на дисконтираните парични потоци, според който пазарната стойност на HelB е била в диапазона 11,6—17,6 млн. EUR; ii) методът на сравнимите сделки, който дава приблизителна оценка от 22,1 млн. EUR (въз основа на EBITDA на HelB през 2014 г.) ([62]) или 23,2 млн. EUR (въз основа на EBITDA на HelB през 2015 г.) ([63]); и iii) методът на справедливата стойност на активите, при който пазарната стойност на предприятието на HelB се оценява на 25,6 млн. EUR.

(230) Финландия също така твърди, че дори и ако не се вземат предвид сумата, блокирана в доверителната сметка, и механизмът за допълнително плащане според резултатите (вж. съображение 46), продажната цена е била по-близо до горния край на диапазона на оценка.

(231) Комисията направи преглед на оценката и установи, че тя съдържа пропуски, които изкривяват изчислената пазарна стойност на стопанската дейност на HelB. Комисията отбелязва, че самото Inspira Oy описва оценката като „грубо изчисление за определяне на нивото на продажната цена“.

(232) По отношение на първия използван метод (дисконтираните парични потоци) оценителят е разгледал два сценария. При първия сценарий, основан на прогнози на ръководството, се предполага стабилен растеж от 2 % за остатъчен период и се достига до стойност на предприятието от 17,6 млн. EUR. При втория сценарий, основан само на текущите договори, се предполага, че след 2022 г. дружеството няма да генерира никакви парични потоци и по този начин се стига до стойност на предприятието от 11,6 млн. EUR.

(233) Според Комисията предположението, на което се основава вторият сценарий, а именно че дружеството няма да генерира никакви парични потоци след 2022 г., може да е било прекалено песимистично. Като се има предвид, че купувачът не би поел заемите за нов капитал и оборудване (приблизително 54 млн. EUR, включително начислената лихва), не е разумно да се изключва възможността за генериране на известни положителни парични потоци в по-дългосрочен план. Това не засяга оценката на заемите за капитал в настоящото решение, която е направена въз основа на предположението, че заемите остават в счетоводния баланс на HelB. Следователно в този случай паричните потоци биха били на разположение на инвеститора едва след изплащането на заемите.

([60]) Финландия твърди, че инвестиционният меморандум за стопанската дейност на HelB е бил разпространен сред 9 дружества, включително жалбоподателите.

([61]) Project Viima, обяснителен меморандум относно продажната цена от 21.9.2015 г., представен като приложение IX25 към отговора на Финландия от 23.6.2016 г.

([62]) 19,6 млн. EUR, ако се използват котираните дружества.

([63]) 20,6 млн. EUR, ако се използват котираните дружества.

(234) Освен това Комисията отбелязва, че и при двата сценария средната претеглена цена на капитала (WACC) на HelB, използвана като дисконтов процент, е била 7,3 %. Както е видно от оценката, този процент е бил определен чрез добавяне на премия за неликвидност от 5 % към компонента за цената на собствения капитал на средната претеглена цена на капитала (WACC). Въпреки че премията за неликвидност действително се използва при оценка на дружества, Финландия не обоснова защо нивото от 5 % следва да се счита за оправдано. Напротив, Финландия призна, че то е напълно субективно ([64]). Това може допълнително да е изкривило изчислената пазарна стойност.

(235) По отношение на втория използван метод (методът на групите от сравними сделки) при оценката се използва EBITDA на старото HelB за 2014 и 2015 г. и се пренебрегва фактът, че HelB е била в процес на продажба.

(236) Комисията счита, че за целите на оценката на дружеството очакваната EBITDA на дружеството трябвало да бъде взета предвид, а не историческата EBITDA. Ако е била взета предвид очакваната EBITDA, използвана при първия метод за оценка, при запазване на всички останали фактори (при равни други условия), пазарната стойност на дружеството би се увеличила от 22,1—23,2 млн. EUR на приблизително 36 млн. EUR.

(237) Що се отнася до третия метод (справедливата стойност на активите), Комисията отбелязва, че балансовата стойност на автобусите (на които се падат приблизително 95 % от общите дълготрайни активи на HelB) ([65]) на 31 август 2015 г. е била 42,6 млн. EUR. От тези 42,6 млн. EUR приблизително 32,7 млн. EUR са били свързани с автобусите, закупени преди 2015 г., а приблизително 9,9 млн. EUR са били свързани с новите автобуси от клас EURO 6, закупени през 2015 г. При оценката също така са взети предвид и допълнителни 3,4 млн. EUR, свързани с автобусите, които е трябвало да бъдат доставени през есента на 2015 г.

(238) Справедливата стойност на по-старите автобуси е била изчислена въз основа на дисконтов фактор от 50 % спрямо тяхната нетната балансова стойност (т.е. след обезценка). Тези 50 % са произволно избрани и са обяснени със слабия вторичен пазар за автобуси във Финландия, както и възрастта на въпросните автобуси (средно 7,3 години). Справедливата стойност на новите автобуси (включително автобусите, които е трябвало да бъдат закупени през есента на 2015 г.) е изчислена въз основа на дисконтов фактор от 30 %, приложен към нетната им балансова стойност.

(239) Комисията счита, че дисконтов фактор от 30 %, приложен към балансовата стойност на новите автобуси, които са били на по-малко от една година, може да е прекалено висок, което е още по-очевидно по отношение на автобусите, които все още е предстояло да бъдат закупени. Комисията счита също така, че дисконтов фактор от 50 % за по-старите автобуси също изглежда прекалено висок, като се има предвид, че при тяхната балансова стойност вече се отчита амортизацията. За сравнение, ако за новите автобуси е бил приложен дисконтов фактор от 10 % и дисконтов фактор от 30 % за по-старите автобуси, оценената стойност на дружеството би се увеличила от 25,6 млн. EUR на приблизително 35 млн. EUR.

(240) Освен това в документите по сделката за продажба се е предвиждало пълно освобождаване от отговорност на новото HelB от старото HelB за всички искове за възстановяване на държавна помощ (вж. съображение 46). От икономическа гледна точка това освобождаване от отговорност намалява бизнес риска за купувача, тъй като на практика представлява застраховка срещу условни задължения. Като такова, то дава на купувача допълнителна полза и поради това следва да бъде отчетено в продажната цена. И все пак при оценката на Inspira Oy не се взема предвид освобождаването от отговорност при определянето на продажната цена.

(241) Поради причините, изложени в съображения 231—240, Комисията счита, че представената от Финландия оценка не отразява точно пазарната стойност на HelB. Това, в съчетание с липсата на открита, прозрачна, недискриминационна и безусловна тръжна процедура, кара Комисията да заключи, че платената от купувача цена за предприятието на HelB не отразява точно пазарната цена.

11.3. **Самоличност на собствениците**

(242) Комисията отбелязва, че град Хелзинки е продал предприятието на HelB на частния автобусен оператор Viikin Linja Oy, който по никакъв начин не е свързан с града.

([64]) Мнение, представено от Финландия на 13 януари 2017 г.
([65]) Мнение, представено от Финландия на 13 януари 2017 г.

(243) Поради това, при липсата на всякакви доказателства за противното, Комисията заключава, че няма връзки между първоначалните и новите собственици на предприятието на HelB, прехвърлено на Viikin Linja Oy.

11.4. **Момент на извършване на сделката**

(244) Комисията отбелязва, че сделката не трябва да се извършва така, че да се избегне възстановяването на държавната помощ, което би довело до заобикаляне на бъдещо отрицателно решение на Комисията ([66]).

(245) Продажбата на стопанската дейност на HelB е стартирана през април 2015 г., т.е. почти незабавно след като Комисията е открила официалната процедура по разследване и е уведомила Финландия за решението за откриване на процедурата.

(246) Следователно държавата Финландия, както и град Хелзинки, са били добре запознати с възможността въпросните мерки да бъдат определени за неправомерна и несъвместима помощ, която би трябвало да бъде възстановена.

(247) Освен това разследването на Комисията по този случай на държавна помощ дори се споменава като един от мотивите за продажбата ([67]), като известни парични средства са внесени в доверителна сметка като обезпечение, в случай че Комисията издаде отрицателно решение за възстановяване, което засяга новото HelB.

(248) Ето защо Комисията счита, че моментът на продажбата на стопанската дейност на HelB и горепосочените обстоятелства ясно показват, че продажбата на стопанската дейност на HelB е била извършена така, че да се избегнат последиците от евентуално отрицателно решение на Комисията.

11.5. **Икономическа логика на сделката**

(249) Когато Комисията оценява критерия за икономическата логика на сделката, тя проверява дали придобиващият активите ги използва по същия начин като продавача или напротив, той интегрира активите в собствената си търговска стратегия и по този начин реализира полезни взаимодействия, оправдавайки интереса си към придобиването на тези активи ([68]).

(250) В разглеждания случай придобиването от страна на купувача е включвало всичките активи, необходими за продължаване на дейността на старото HelB като действащо предприятие, заедно с всички служители на старото HelB и свързаните с това права и задължения (с изключение на заема за оборудване от 2002 г., и заемите за капитал от 2005, 2011 и 2012 г.). Освен това в споразумението за продажба изрично се посочва, че продажбата е била извършена като действащо предприятие.

(251) Както е посочено в съображения 23 и 25, Viikin Linja Oy е било конкурент на Nobina AB и е осъществявало дейност на същия пазар като старото HelB. След като купувачът Viikin Linja Oy е закупил стопанската дейност на старото HelB, той е променил името си на HelB и е станал новото HelB, което е част от KAG. Това показва, че е било предвидено стопанската дейност на старото HelB да продължи да се извършва без големи разлики под формата на новото HelB, със същите автобуси по същите линии и дори със същия цвят ([69]).

(252) Ето защо Комисията счита, че новото HelB просто продължава стопанската дейност на старото HelB и използва активите на старото HelB по същия начин като старото HelB.

11.6. **Заключение относно икономическата приемственост между старото HelB и новото HelB.**

(253) Ето защо Комисията стига до заключението, че единствената промяна, внесена с продажбата на стопанската дейност на HelB, засяга юридическото лице, на което принадлежи новото HelB. Стопанската дейност на старото HelB е била продадена, след като Комисията е открила официалната процедура по разследване, и е била продадена като действащо предприятие, като всички служители, активи и договори са били прехвърлени на новото HelB. Освен това новото HelB продължава стопанската дейност на старото HelB и използва активите на старото HelB по същия начин като старото HelB.

([66]) Решение (ЕС) 2015/1587 на Комисията от 7 май 2015 г. относно държавна помощ SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN), приведена в действие от Португалия за Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. (ОВ L 250, 25.9.2015 г., стр. 208), т. 165 и Решение 2011/97/ЕО на Комисията от 14 септември 2005 г. — Държавна помощ C 11/04 (ex NN 4/03) — Olympic Airways — Преструктуриране и приватизация, (ОВ L 45, 18.2.2011 г., стр. 1), т. 178—183.

([67]) Project Viima, обяснителен меморандум относно продажната цена от 21.9.2015 г.

([68]) Решение (ЕС) 2015/1826 на Комисията от 15 октомври 2014 г. относно държавната помощ, SA.33797 — (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP), предоставена от Словакия на NCHZ (ОВ L 269, 15.10.2015 г., стр. 71), т. 163.

([69]) http://svenska.yle.fi/artikel/2015/10/21/helsingforsfullmaktige-godkande-forsaljning-av-bussbolag, последно посетена на 12.10.2017 г.

(254) Освен това Комисията стига до заключението, че продажбата на HelB е била организирана с цел заобикаляне на задължението за възстановяване, оставяйки заема за оборудване от 2002 г. и заемите за капитал от 2005, 2011 и 2012 г. в старото HelB, превърнато в „празна черупка“ без активи за покриване на тези заеми.

(255) И накрая, платената за стопанската дейност на HelB цена не отразява точно пазарната му цена, тъй като продажбата не е била организирана чрез тръжна процедура, както и поради недостатъци в представената от Финландия оценка. Дори и ако продажната цена на стопанската дейност на HelB съответстваше на пазарната цена (*quod non*), това само по себе си не би било достатъчно да се изключи икономическа приемственост, тъй като пазарната цена е само един от факторите, които трябва да се вземат предвид (вж. съображение 217), докато други показатели ясно сочат наличието на икономическа приемственост между старото и новото HelB.

(256) С оглед на гореизложеното Комисията е на мнение, че съществува икономическа приемственост между старото HelB, което понастоящем е под името Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy (вж. съображение 47) и новото HelB.

(257) Вследствие на горепосоченото Комисията счита, че предимството, предоставено от Финландия на старото HelB, представлява неправомерна и несъвместима държавна помощ, както и че възстановяването на тази несъвместима държавна помощ, предоставена на старото HelB, трябва да обхваща и новия собственик на предприятието — новото HelB. Действително, с непрекъснатото си оперативно присъствие на пазара новото HelB продължава да се възползва от държавната помощ, която стопанските дейности на старото HelB са получили, и по този начин продължава да нарушава пазара.

12. **ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ**

(258) Съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз и установената съдебна практика на съдилищата на Съюза, след като Комисията е установила несъвместимостта на дадена помощ с вътрешния пазар, тя е компетентна да реши дали съответната държава членка трябва да измени или отмени помощта. ([70]) Съдилищата на Съюза също така систематично са постановявали, че задължението на дадена държава членка да отмени помощ, счетена от Комисията за несъвместима с вътрешния пазар, цели да възстанови съществуващото преди помощта положение ([71]).

(259) В този контекст съдилищата на Съюза са постановявали, че тази цел е постигната, когато получателят е изплатил сумите, предоставени чрез неправомерна помощ, като така се е отказал от предимството, което е имал спрямо конкурентите си на вътрешния пазар, и ситуацията отпреди плащането на помощта е възстановена ([72]).

(260) В съответствие със съдебната практика член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 2015/1589 на Съвета ([73]) гласи, че „когато са взети отрицателни решения в случаи с неправомерна помощ, Комисията решава съответната държава членка да вземе всички необходими мерки за възстановяване на помощта от бенефициера […]“.

(261) Следователно, предвид факта, че въпросните мерки са били приведени в действие в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС и трябва да се считат за неправомерна и несъвместима помощ, средствата трябва да бъдат възстановени, за да се възстанови положението, съществувало на вътрешния пазар преди тяхното предоставяне. Възстановяването обхваща времето от датата, на която помощта е била предоставена на разположение на получателя, до действителното възстановяване. Върху сумата, която подлежи на възстановяване, се начислява лихва до датата на действителното възстановяване.

12.1. **Мярка 1 — заемът за оборудване от 2002 г.**

(262) Помощта, която трябва да бъде възстановена, се равнява на сумата от:

(1) разликата между а) дължимата лихва, изчислена въз основа на съответстващия с пазара лихвен процент, равен на 12-месечния EURIBOR плюс марж от 400 базисни пункта (между 24 май 2002 г. и 23 май 2012 г.) и 1 000 базисни пункта (между 24 май 2012 г. и 13 януари 2016 г.), и б) изплатената лихва, изчислена въз основа на действителния лихвен процент, равен на 12-месечния EURIBOR плюс марж от 5 базисни пункта; и

(2) неизплатената главница по заема в размер на 10,7 млн. EUR.

([70]) Решение от 12 юли 1973 г., *Комисия/Германия*, C-70/72, EU:C:1973:87, т. 13.
([71]) Решение от 21 март 1990 г., *Белгия/Комисия*, C-142/87, EU:C:1990:125, т. 66.
([72]) Решение от 17 юни 1999 г., *Белгия/Комисия*, C-75/97, EU:C:1999:311, т. 64 и 65.
([73]) Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 9).

(263) Така изчислената помощ възлиза на 20 190 595 EUR (вж. приложението). Датата на предоставяне на помощта е: за компонент 1 — датата, на която лихвата е била дължима, т.е. 31 декември всяка година между 2002 и 2015 г. и 13 януари 2016 г. (последният ден на заема); за компонент 2 — датата, на която заемът е бил отписан, т.е. 13 януари 2016 г.

12.2. **Мярка 2 — заемът за капитал от 2005 г.**

(264) Помощта, която трябва да бъде възстановена, се равнява на разликата между:

(1) дължимата лихва, изчислена въз основа на съобразения с пазара лихвен процент, т.е. а) 8,08 % по „заема за учредяване“ между 1 януари 2005 г. и 11 декември 2015 г. и б) 7,70 % по задължението на STA между 18 април 2006 г. и 11 декември 2015 г.; и

(2) действително платената лихва, т.е. 0.

(265) Така изчислената помощ възлиза на 20 241 255 EUR (вж. приложението). Датата на предоставяне на помощта е датата, на която лихвата би била дължима, ако заемът е бил отпуснат при пазарни условия, т.е. 31 декември всяка година между 2005 и 2014 г. и 11 декември 2015 г. (датата, на която заемът за капитал от 2005 г. е бил конвертиран в собствен капитал на HelB).

12.3. **Мярка 3 — заемът за капитал от 2011 г.**

(266) Помощта, която трябва да бъде възстановена, възлиза на пълния размер на заема, т.е. 5,8 млн. EUR. Датата на предоставяне на помощта е датата на предоставяне на заема, т.е. 31 януари 2011 г.

12.4. **Мярка 4 — заемът за капитал от 2012 г.**

(267) Помощта, която трябва да бъде възстановена, възлиза на пълния размер на заема, т.е. 8 млн. EUR. Датата на предоставяне на помощта е датата на предоставяне на заема, т.е. 23 май 2012 г.

12.5. **Икономическа приемственост**

(268) С оглед на икономическата приемственост между старото HelB (сега Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) и новото HelB (пълно наименование — Helsingin Bussiliikenne Oy, преди — Viikin Linja Oy), в обхвата на задължението за възстановяване на целия размер на помощта, посочено в раздели 12.1—12.4 по-горе, се включва и новото HelB (пълно наименование — Helsingin Bussiliikenne Oy).

12.6. **Клауза за пълно освобождаване от отговорност**

(269) Комисията отбелязва, че разпоредбите в договора за продажба на старото HelB и споразумението за доверителна сметка, съгласно които новото HelB напълно се освобождава от отговорност при всякакви искове за възстановяване на държавна помощ (съображение 46), попадат извън обхвата на решението за откриване на процедурата и съответно не са разгледани от Комисията в настоящото решение. Комисията обаче припомня, че съгласно установената съдебна практика такива клаузи сами по себе си могат да бъдат определени като отделни мерки за държавна помощ, а прилагането на подобни клаузи за освобождаване от отговорност може да се определи като заобикаляне на възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ.

(270) Поради това Комисията желае да подчертае, че ако тези разпоредби за пълно освобождаване от отговорност бъдат приложени частично или изцяло в някакъв момент след настоящото решение, Комисията може да се принуди да разследва не само дали прилагането на тези разпоредби за освобождаване от отговорност представлява заобикаляне на възстановяването на неправомерна и несъвместима държавна помощ, каквато е установена с настоящото решение, но също така и дали тези клаузи сами по себе си представляват отделни мерки за държавна помощ.

13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

(271) Комисията установява, че Финландия неправомерно е привела в действие помощта по мерки 1, 2, 3 и 4 в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

(272) Комисията стига до заключението, че помощта по мерки 1, 2, 3 и 4 е несъвместима с вътрешния пазар и трябва да бъде възстановена от новото HelB (пълно наименование — Helsingin Bussiliikenne Oy), заедно с лихвата по възстановяването,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Държавната помощ в размер на 54 231 850 EUR, неправомерно предоставена от Финландия по мерки за помощ 1, 2, 3 и 4, в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, в полза на Helsingin Bussiliikenne Oy, е несъвместима с вътрешния пазар.

Член 2

1) Финландия възстановява посочената в член 1 помощ от получателя ѝ.

2) С оглед на икономическата приемственост между старото HelB (сега Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) и новото HelB (пълно наименование — Helsingin Bussiliikenne Oy, преди — Viikin Linja Oy), в обхвата на задължението за възстановяване на помощта се включва и новото HelB (пълно наименование — Helsingin Bussiliikenne Oy).

3) По сумите, които трябва да бъдат възстановени, се начислява лихва от датата, на която са били предоставени на разположение на получателя на помощта, до тяхното действително възстановяване.

4) Лихвата се изчислява с натрупване в съответствие с глава V от Регламент (ЕО) № 794/2004 и с Регламент (ЕО) № 271/2008 за изменение на Регламент (ЕО) № 794/2004.

Член 3

1) Възстановяването на помощта, посочена в член 1, се извършва незабавно и ефективно.

2) Финландия гарантира изпълнението на настоящото решение в срок от четири месеца след датата, на която е била уведомена за него.

Член 4

1) В срок от два месеца след уведомяването за настоящото решение Финландия предоставя на Комисията следната информация:

а) общата сума (главница и лихви по възстановяването), която трябва да бъде възстановена от получателя на помощта;

б) подробно описание на вече предприетите и планираните мерки за изпълнение на настоящото решение;

в) документи, доказващи, че на получателя на помощта е наредено да възстанови помощта.

2) Финландия уведомява Комисията за напредъка по предприетите национални мерки за изпълнение на настоящото решение до пълното възстановяване на посочената в член 1 помощ. В отговор на обикновено искане от Комисията тя незабавно представя информация относно вече предприетите и планираните мерки за изпълнение на настоящото решение. Тя предоставя също така подробна информация относно размера на помощта и на лихвите по възстановяването, които вече са възстановени от получателя на помощта.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Република Финландия.

Комисията може да публикува размера на помощта и на лихвите по възстановяването, които вече са възстановени в изпълнение на настоящото решение, без да се засяга член 30 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета.

Съставено в Брюксел на 28 юни 2019 година.

За Комисията
Margrethe VESTAGER
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

Изчисляване на размера на помощта по мерки 1 и 2

Мярка 1 (заемът за оборудване от 2002 г.)			
	Неизплатена главница	Разлика в лихвените проценти	Размер на помощта
24.5.2002 г.	13 000 000	3,95 %	136 933
31.8.2002 г.	14 000 000	3,95 %	44 547
30.9.2002 г.	14 500 000	3,95 %	143 188
31.12.2003 г.	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2004 г.	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2005 г.	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2006 г.	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2007 г.	14 500 000	3,95 %	572 750
31.12.2008 г.	14 300 000	3,95 %	564 850
31.12.2009 г.	13 700 000	3,95 %	541 150
31.12.2010 г.	13 100 000	3,95 %	517 450
31.12.2011 г.	12 500 000	3,95 %	493 750
23.5.2012 г.	11 900 000	3,95 %	185 409
24.5.2012 г.	11 900 000	9.95 %	710 430
31.12.2013 г.	11 300 000	9.95 %	1 124 350
31.12.2014 г.	10 700 000	9.95 %	1 064 650
31.12.2015 г.	10 700 000	9.95 %	1 064 650
13.1.2006 г.	10 700 000	9.95 %	35 488
Помощ под формата на лихви			9 490 595
Помощ под формата на отписана главница			10 700 000
Общ размер на помощта			**20 190 595**

Мярка 2 (заемът за капитал за 2005 г.)			
	Неизплатена главница(с капитализираната лихва)	Разлика с лихвените проценти	Размер на помощта
(i) „заемът за учредяване“			
31.12.2005 г.	12 255 223,50	8,08 %	990 222
31.12.2006 г.	13 245 445,56	8,08 %	1 070 232
31.12.2007 г.	14 315 677,56	8,08 %	1 156 707
31.12.2008 г.	15 472 384,31	8,08 %	1 250 169
31.12.2009 г.	16 722 552,96	8,08 %	1 351 182
31.12.2010 г.	18 073 735,24	8,08 %	1 460 358
31.12.2011 г.	19 534 093,05	8,08 %	1 578 355

Мярка 2 (заемът за капитал за 2005 г.)			
	Неизплатена главница(с капитализираната лихва)	Разлика с лихвените проценти	Размер на помощта
31.12.2012 г.	21 112 447,76	8,08 %	1 705 886
31.12.2013 г.	22 818 333,54	8,08 %	1 843 721
31.12.2014 г.	24 662 054,89	8,08 %	1 992 694
11.12.2015 г.	26 654 748,93	8,08 %	2 034 054
Междинна “сума за заема за учредяване“			16 433 579
(ii) задължението на STA			
18.4.2006 г.	3 638 476,87	7,70 %	196 114
2007 г.	3 834 590,77	7,70 %	295 263
2008 г.	4 129 854,26	7,70 %	317 999
2009 г.	4 447 853,04	7,70 %	342 485
2010 г.	4 790 337,73	7,70 %	368 856
2011 г.	5 159 193,73	7,70 %	397 258
2012 г.	5 556 451,65	7,70 %	427 847
2013 г.	5 984 298,42	7,70 %	460 791
2014 г.	6 445 089,40	7,70 %	496 272
11.12.2015 г.	6 941 361,29	7,70 %	504 791
Междинна сума за задължението на STA			3 807 676
Общ размер на помощта			**20 241 255**